Ἔτος Δ', Περιοδος Δευτερα — Αθηναι, 10 Οκτωβριου 1887 — Αριθ. 37

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Ἐν Ἑλλάδι . . . Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Φρ. χρ. 12

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΕ' ΜΑΡΤΙΟΥ
Παρὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἔναντι τοῦ Κήπου.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ κατάργησις τῆς προσωπικῆς κρατήσεως.
Μάνη καὶ Μανιάται (ἐπιστολὴ ἑνδεκάτη) ὑπὸ Π. Κ.
ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.
ΠΟΙΗΣΙΣ: Σουλτάνοι (ὁ Σουλτάνος, ὁ Σουλεϊμάν), ὑπὸ Μ. Ἀργυροπούλου.
Ἀπὸ Πόρου εἰς Μεθανα, ὑπὸ Κ. Α. Σιδερίδου.
ΕΣΠΕΡΙΝΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ: Ὁ Ὁμογάλακτος ἀδελφός της! (τέλος) ὑπὸ Ἰωάννου Μ. Δαμβέργη.
ΑΝΑΛΕΚΤΑ.
ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ: Ταμεῖον πατρολογίας.

ΕΝ ΤΩ ΔΕΛΤΙΩ.— Ἡμερολόγιον. Ἑορταὶ τῆς Ἑβδομάδος. — Μικραὶ εἰδήσεις. — Ἰδιαίτερα Γράμματα.—ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ: Τὰ Δύσκολα Χρόνια τοῦ Δάκης

Η ΚΑΤΑΡΓΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΡΑΤΗΣΕΩΣ

Ἐὰν εἰσέλθητε ἅπαξ μόνον οὐχὶ ὡς θύματα, ἀλλ' ὡς ἐπισκέπται ἁπλοῖ, θὰ ἀλγήσῃ βαθέως ἡ καρδία σας καὶ ἐκ τοῦ στόματος θὰ ἐξέλθωσι λόγοι μίσους κατ' ἐχθροῦ ἀγνώστου. Ἄνθρωποι ἐπὶ τοῦ πηλοῦ κατακείμενοι, ἀγγεῖα τεθραυσμένα, ἐρείπια ἐπίπλων σκωληκόβρωτα, τοῖχοι ρυπαροὶ καὶ ὑγροί, θὰ πλήξωσι τὴν ὅρασιν ὑμῶν, παντοῖαι συμμιγεῖς ἀφόρητοι ὀσμαὶ τὴν ὄσφρησιν, βλασφημίαι καὶ κατάραι τὴν ἀκοήν, ἀὴρ δὲ πνιγηρός, νοσώδης, δύσπνευστος θὰ περιβάλῃ καθ' ὁλοκληρίαν τὸ σῶμά σας καὶ παρευθὺς θ' ἀρχίσητε ν' ἀναμετρῆτε τὰς στιγμάς, καθ' ἃς εἴσθε ἠναγκασμένοι νὰ διαμείνητε ἐν τῇ κολάσει ταύτῃ!

Οἱ κάτοικοι εἶνε ἄνθρωποι, τίμιοι, ἐπίσης ὅπως καὶ ὑμεῖς, εὐαίσθητοι, καλομαθημένοι, ἐκπληρώσαντες ὅλα τὰ πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν πατρίδα καθήκοντά των. Δὲν ἐφόνευσαν, δὲν ἔκλεψαν, δὲν ἠπάτησαν· ἡ χεὶρ των εἶνε ἁγνή, τίς οἶδε δὲ ἂν τοῦτο δὲν εἶνε ἡ αἰτία τῆς καταδίκης των . . .

Καὶ ὅμως σκληρός, ἀμείλικτος νόμος, συμμαχῶν μετὰ δανειστοῦ σκληροτέρου, ἀπαισιωτέρου, ἥρπασεν ὅλους τούτους τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῶν κόλπων τῆς οἰκογενείας των καὶ τοὺς ἔρριψεν ἐν τῇ φυλακῇ. Μυρίαι ἀντίθεται, ἀπρόβλεπτοι, ἀτυχεῖς περιστάσεις συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ καταστήσωσιν αὐτοὺς ἀνετοίμους κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ ἀπηνοῦς δανειστοῦ παρουσίαν, καὶ εἰς ἓν βλέμμα του ἤνοιξεν ἡ κόλασις καὶ τοὺς ἐδέχθη, ἵνα μὴ τοὺς ἀποδώσῃ πλέον ὑγιεῖς τὸ σῶμα καὶ τὸν νοῦν, ἀλλ' ἵνα ἐξασθενίσῃ τὰς ἀρετὰς καὶ ἐνδυναμώσῃ τὰς κακίας των...

* *
*

Ὁ εἰς ἐκομίσθη μακρόθεν, ἀνάπαστος γενόμενος ἐκ τοῦ ἀγροῦ του, καὶ θὰ μείνῃ ἤδη χέρσος ὁ ἀγρός καὶ νῆστις ἡ γυνή του. Ὁ ἄλλος ἡρπάγη ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου του καὶ σκέπτεται ὅτι τοῦτο καὶ μόνον ἤρκει, ἵνα ἀπολέσῃ πᾶσαν πίστιν τοῦ λοιποῦ, πᾶσαν ἐλπίδα. Ἕτερος βλέπει ἐν μιᾷ στιγμῇ διαλυθέντα τόσα ὄνειρα καὶ φεύγοντα τὸν καλὸν μνηστῆρα, ὃν τόσῳ εἶχε κοπιάσει ἵνα συνδέσῃ μετὰ τῆς θυγατρός του. Ἄλλος πρὸ δύο ἡμερῶν δὲν ἔφαγε τὸν μαῦρον ἄρτον, ὃν τῷ παρέχει τοῦ δημίου του ὁ ἐπιβεβλημένος οἶκτος, διότι... θὰ πεινῶσι καὶ τὰ τέκνα του! ἀλλ' εἶνε νεοσύλλεκτος αὐτός, θὰ συνηθίσῃ... Ἕτερος θρηνεῖ τίς οἶδε ποίαν ἀπολεσθεῖσαν εὐτυχίαν, καὶ ἄλλος πάλιν μαίνεται, βλέπων πρὸ τῆς συζύγου ἢ τῆς θυγατρός του ἀνοικτὴν τὴν ὁδὸν τῆς κακίας, τὰ πάντα, τοὺς ἀνθρώπους, τὴν πενίαν, προαγωγοὺς καὶ οὐδένα ἀντιλήπτορα!..

* *
*

Ἔξωθεν τοῦ οἴκου περιπλανᾶται ἡ ἀτιμία, ἑτοίμη νὰ στρατολογήσῃ... ἐντὸς δὲ θρηνεῖ ἡ μήτηρ καὶ στενάζουσι τὰ τέκνα της. Κρούεται ἡ θύρα καὶ σπεύδουσι πάντες νὰ μάθωσιν. Ἴσως φέρουσιν εἰδήσεις ἐκ τῆς φυλακῆς. Ὄχι! Εἶνε γραῖά τις, φέρουσα τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν βεβαιότητα τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ πατρός . . . ἀλλά . . . Ἔξω! κραυγάζει ἀγανακτοῦσα ἡ μήτηρ. Ἔξω! κραυγάζουσι τὰ τέκνα. Ἂν ἤθελε νὰ σὲ ἀκούσῃ καὶ ὁ πατὴρ ἢ ὁ ἀδελφός μας, δὲν θὰ ἦτο ἤδη ἐν τῇ φυλακῇ . . .

Ἀλλὰ τήκεται καὶ ὁ σίδηρος. Ὁ πόνος καταβάλλει τὰς ψυχάς, καὶ τὰ δεινὰ τῆς μητρὸς εἶνε κακὸς διὰ τὴν θυγατέρα σύμβουλος. Ἡ πεῖνα τῆς ἀδελφῆς ἐμπνέει εἰς τὸν ἀδελφὸν ἰδέας σατανικὰς καὶ ἡ μήτηρ ... τὰ πάντα δύναται νὰ λησμονήσῃ χάριν τῶν τέκνων της.....

* *
*

Ἐν ἄλλῳ οἴκῳ, θερμῷ, μαρμαροκτίστῳ, πολυτελεῖ, ἔξωθεν τοῦ ὁποίου δὲν ἀφίνουσι συνήθως οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν περιπλανωμένην τὴν ἀτιμίαν, δύο τρεῖς συβαρῖται καπνίζουσι τὰ εὐώδη σιγάρα των.

— Τί ἀπέκαμες μὲ ἐκεῖνον τὸν . . ;

— Τὸν ἔβαλα μέσα.

— Ἦτο πολὺ τὸ ποσόν;

— Ἄ! δὲν ἤξιζε τὸν κόπον. Ἀλλὰ τὸν ἐφυλάκισα ἀπὸ πεῖσμα.

* *
*

Εἰς ὅλα τὰ πεπολιτισμένα τοῦ κόσμου μέρη, καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη, ἅτινα ἐδάνεισαν ἡμῖν τοὺς νόμους των, ὁ ἀπαίσιος θεσμὸς τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ἐθεωρήθη ἄδικος, σκληρός, ἐξευτελίζων τὸν ἄνθρωπον καὶ παραδίδων αὐτὸν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἐχθροῦ του. Ἄνδρες σοφοί, βαθεῖς τῆς ἐπιστήμης μύσται καὶ τῶν κοινωνικῶν ἁμαρτιῶν ἐρευνηταί, ἀπέδειξαν ὅτι πᾶς λόγος, πᾶν ἐπιχείρημα ὑπερασπίσεως τοῦ θεσμοῦ τούτου, εἶνε μηδὲν πρὸ τῶν ἀνυπολογίστων καταστροφῶν, ἃς ἐπιφέρει . . . ἡ ἔννομος αὕτη ὑποδούλωσις τοῦ ἀτόμου. Τούτου δ' ἕνεκα, ὅπου ἡ λαμπὰς τῆς ἐρεύνης πρὸς θεραπείαν τῶν κοινωνικῶν δεινῶν ῥίπτει τὰς ἀκτῖνάς της, ὑποχωρεῖ, φεύγει τὸ ἀπαίσιον φάσμα, ὅπερ συνοδεύει τὸν τοκογλύφον ὡς ἐπίσημος, ὡς νόμιμος αὐτοῦ συνέταιρος.

Διὰ τοῦτο ἀνεπιφυλάκτως εὐχόμεθα ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῆς προσωπικῆς κρατήσεως, ἥν, ὡς ἐμάθομεν, μελετᾷ καὶ παρασκευάζει ἡ κυβέρνησις τοῦ τόπου· ἐλπίζομεν δὲ ὅτι καὶ ἡ κοινωνία σύμπασα θὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς ἄρχοντάς της εἰς τὸ διάβημα τοῦτο, ὅπερ ἔσται δεῖγμα μὲν προόδου δι' αὐτήν, περγαμανὴ δὲ τιμῆς δι' ἐκείνους.

ΜΑΝΗ ΚΑΙ ΜΑΝΙΑΤΑΙ(*)

Ἀγαπητὲ φίλε,

Δύο ἐξαιρετικὰ φαινόμενα ἀνακαλύπτει ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ Ζυγῷ τῆς Μελιγκοῦς· ἀμφότερα δέ, τὸ μὲν φυσικόν, τὸ δὲ ἐθνολογικόν, ἔχουσιν ἐξαιρετικὴν σπουδαιότητα. Κατὰ περιόδους συνεχεῖς πνέει ἐκεῖ βορρᾶς ἀπαραμίλλου σφοδρότητος, φοβερὰς ἐμποιῶν ἐντυπώσεις, παράγων θορυβώδεις καταιγίδας, μεγάλας δὲ προξενῶν καταστροφὰς καὶ ζημίας. Ἀπὸ τῶν γυμνῶν τοῦ Ταϋγέτου κορυφῶν κατέρχεται μετὰ βοῆς ἀπαισίας πνεῦμα ἰσχυρὸν καὶ βίαιον, βορρᾶς ἄγριος, ἀνατρέπων στέγας καὶ κωδωνοστάσια, καταρρίπτων ἀνθρώπους καὶ ζῶα, συγκρούων τῶν ἐκκλησιῶν τοὺς κώδωνας, ἐκριζῶν τὰ δένδρα καὶ φθείρων τέλεον τοὺς πυροφόρους ἀγρούς. Συνήθως πνέει κατὰ τοὺς μῆνας τοῦ φθινοπώρου καὶ τοῦ ἔαρος, καταστρέφων ἐντελῶς τὰ μόνα προϊόντα τῆς χώρας, τοὺς καρποὺς τῶν σιτοφόρων καὶ τῶν ἐλαιῶν, ἐπισύρων δὲ κατὰ τῶν δυστήνων Ζυγιωτῶν τὰς συμφορὰς τῆς πείνης καὶ τῆς ἀπορίας. Τὸ θέρος παύεται πνέων· ἀλλὰ τὸν χειμῶνα ἀποτελεῖ θέαμα φοβερόν, ἐκπληκτικόν, τεράστιον, οὐδαμοῦ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἢ τοῦ κόσμου συναντώμενον. Κατέρχεται αἴφνης ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων τῆς ὀρεσιβρᾶς κορυφῶν κατὰ διαλείποντα κύματα, καὶ ὁ μακρόθεν ἀκουόμενος θόρυβος ὁμοιάζει ἀκριβῶς πρὸς τὴν βοὴν καὶ τὸν τάραχον σφοδρᾶς τρικυμίας. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτοῦ ὁ οὐρανὸς ζοφοῦται, αἱ ὄρνιθες κρύπτονται, τὰ ζῶα σιωπῶντα ζητοῦσι παρὰ τοὺς τοίχους καταφύγιον, καὶ ἡ φύσις ὅλη λαμβάνει ὄψιν ἀπειλητικήν. Ἀπανταχοῦ ἐπικρατεῖ σκαιὰ

(*) Ἐπιστολὴ ἑνδεκάτη.

σιωπή, οἱ ἄνεμοι ἀποβαίνουσιν ἄλαλοι, κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Βιργιλίου, τὸ κῦμα ἔχει τὴν βαιὰν φωνὴν τοῦ θνήσκοντος, καὶ οἱ ἄνθρωποι καταλαμβάνονται ὑπὸ ὠχρᾶς μελαγχολίας, ἐννοοῦντες τὸ προμήνυμα τῆς ἐπερχομένης συμφορᾶς. Ὅταν δὲ τὸ πνεῦμα ἐκραγῇ, ἀκούεται μακρόθεν ὁ τάραχος καὶ οἱ πάντες λέγουσιν ἀλλήλοις: «ἄρχισε πάλιν ὁ δεληβοργᾶς.» Τὰ ἀκατάσχετα κύματα διαδέχοντα ἄλληλα, κατὰ βραχέα χρονικὰ διαστήματα, καθ' ἃ τὸ πνεῦμα παραδόξως ἠρεμεῖ, ἄρχεται δὲ προσώπων καὶ πραγμάτων χορὸς καταχθόνιος. Οἱ ἐλαιῶνες καὶ οἱ στάχυς ποιοῦσι κυματισμοὺς ὡς ἡ θάλασσα· οἱ βράχοι τῆς ἀκτῆς δὲν ἀντηχοῦσι πλέον, τὸ ἀφρίζον κῦμα ἀποσύρεται ὡσεὶ ὑπὸ φόβου καὶ ἐκπλήξεως καταληφθέν, καὶ τὸ ἀκύμαντον πέλαγος λαμβάνει μέλαιναν χροιάν· οἱ ἄνθρωποι, ἀκούοντες τὸ ὠρυόμενον κῦμα, λαμβάνουσι προφυλάξεις κατὰ τῶν πιπτουσῶν κεράμων, ἢ στηρίζονται ἰσχυρῶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τῶν δένδρων καὶ τῶν τοίχων, ὅπως μὴ καταπέσωσι, παρασυρόμενοι· ἄνδρες δὲ καὶ γυναῖκες ἐξέρχονται εἰς τοὺς ἀγροὺς πρὸς ξύλευσιν ἐκ τῶν ἐκριζουμένων δένδρων καὶ πρὸς συλλογὴν τοῦ πίπτοντος καρποῦ τῶν ἐλαιῶν. Ἰδίως δὲ κατὰ τὰς νύκτας τοῦ χειμῶνος ὁ κατάρατος οὗτος βορρᾶς ἐμποιεῖ τρόμον, συνοδευόμενος ὑπὸ χαλάζης, ῥαγδαίων ὑετῶν καὶ θυελλῶν· αἱ οἰκίαι σείονται μέχρι θεμελίων, αἱ θύραι καὶ τὰ παράθυρα τρίζουσιν ἀπαισίως καὶ ἀνοίγονται αἴφνης ἀπειλητικῶς, τὸ ἀδυσώπητον ῥεῦμα τοῦ ἀνέμου εἰσέρχεται δίκην λῃστοῦ, σβῦνον τὸ φῶς, καταρρίπτον δὲ σκεύη καὶ ἔπιπλα, καὶ ἡ ἀνατρεπομένη στέγη διαρρέει πάντοτε, ἀφαιροῦσα ὕπνον, καὶ ἀνάπαυσιν, καὶ ἡσυχίαν. Τοιοῦτος ὁ βορρᾶς τοῦ Ζυγοῦ. Ἔχει δὲ ἐπὶ τοῦ πελάγους εὐδιάκριτον γραμμὴν ἐνεργείας, καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἐκτείνεται μέχρι τῆς ἀκροπόλεως τοῦ ἀρχαίου Λεύκτρου, οὐδέποτε ὑπερβαίνων τὰ ὅρια, ἅτινα ἡ φύσις τῆς χώρας καὶ τὸ ὄρος ἐχάραξαν.

Αὐτόθι ὡσαύτως ἀνακαλύπτει ὁ φιλίστωρ ὁδοιπόρος, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, τὸ φοβερὸν θηρίον τῆς Ἀποκαλύψεως, τὸ ἐθνολογικὸν τουτέστιν αἴνιγμα τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Σλαβικῶν ἐποικίσεων. Οἱ Σλάβοι, κατὰ χρονογραφικάς τινας εἰδήσεις, περιεσώθησαν ἐν τῷ Ζυγῷ μέχρι τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος, σχεδὸν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν Φράγκων ἡγεμόνων. Πρῶτος ὁ κόμης τῆς Καμπανίας Ρουλιέλμος ἀφεῖλεν αὐτοὺς τὸ φρούριον Ἀράκλοβον, τὸ προστατεῦον τὴν ὀχυρωτέραν τοῦ Ζυγοῦ κλεισώρειαν, νικήσας πείσμονα χωροδεσπότην, τὸν ἡρωϊκὸν Δοξαπατρῆν, κατὰ τὸ ἥκιστα ἀξιόπιστον *Χρονικὸν τοῦ Μωρέως*. Κατόπιν οἱ αὐθένται τοῦ Μωρέως ἀνήγειραν τὰ φρούρια τοῦ Λεύκτρου, τῆς Μαίνης καὶ τοῦ Μιζιθρᾶ, ὅπως περιστείλωσι τὰς συχνὰς τῶν Σλάβων ἐπιδρομὰς κατὰ τῶν κτήσεων τῶν Αὐθεντῶν Βιλλαρδουίνων. Ἐξακόσιοι, τέλος, Σλάβοι, καταβάντες ἀπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ Ταϋγέτου Γιαννιτσοῦς, ἤλωσαν αἰφνιδίως τῆς Καλαμάτας τὸ φρούριον. Τίνες ἄρά γε ἦσαν οἱ περιβόητοι οὗτοι σλαβικοὶ πληθυσμοί, περὶ ὧν ἐγένετο τοσοῦτος πάταγος; Διατί, μέχρις ἡμῶν σχεδὸν ἐπιζήσαντες, οὐδὲν ἀφῆκαν ἴχνος τῆς ἑαυτῶν ἐγκαταστάσεως ἐπὶ τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἐθίμων, ἐπὶ τοῦ ἐνδύματος καὶ τῆς μορφῆς, ἐπὶ τῆς γλώσσης καὶ τῆς προφορᾶς, ἐπὶ τῶν οἰκογενειακῶν ἐπωνύμων καὶ τῶν τοποθεσιῶν, ἐπὶ τῶν ἱερῶν ναῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων, ἀφοῦ τοιαῦτα ἴχνη πρόδηλα καὶ ἀνεξάλειπτα κατέλιπον πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος οἱ πολλῷ ἀσθενέστεροι καὶ εὐαριθμότεροι τῶν Σλάβων Κουτσόβλαχοι καὶ Ἀλβανοί; Οἱ Σλάβοι συγχωνεύουσιν, ἀντὶ νὰ συγχωνεύωνται, ὡς παρατηρεῖται πανταχοῦ· ἔχουσι γλῶσσαν ἰσχυρῶς ἀντέχουσαν κατὰ τῶν ἀλλογενῶν ἐπιδράσεων, γράμματα ἴδια, χάρις εἰς τοὺς ἁγῶνας τοῦ Κυρίλλου καὶ τοῦ Μεθοδίου, χαρακτῆρα δὲ καὶ φύσιν καὶ ἐθνικὸν φρόνημα ὅλως ἀντίθετα πρὸς τὸν χαρακτῆρα, τὴν φύσιν καὶ τὸ φρόνημα τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν. Πῶς λοιπὸν ὁλοτελῶς ἐξηφανίσθησαν ἀπὸ προσώπου Ζυγοῦ, οὐδὲν καταλιπόντες ἴχνος αἰσθητόν; Ἐν οἰκογενειακὸν ἐπώνυμον, ἓν ἔθιμον, μία ἐπιγραφή, τινὲς φθόγγοι ἢ λέξεις ἐν τῇ γλώσσῃ, ὀλίγα τοπικὰ ὀνόματα ἢ ἔγγραφα οὐδαμοῦ ὑπάρχουσι πρὸς κύρωσιν τῆς ἐγκαταστάσεως σλαβικῶν πληθυσμῶν. Καὶ ὅμως, ἔζησεν αὐτόθι ἑτερόγλωσσος λαός, συγχωνευθεὶς μετὰ τοῦ ἐγχωρίου στοιχείου, καταλιπὼν δὲ ἴχνη δῆλα καὶ πολυπληθῆ. Τίς ἦτο οὗτος; Πόθεν ἦλθε; Πῶς ἀπώλετο;

Ὁ Βυζαντινὸς γεωγράφος Κανανός, ἐλάχιστα παρέχων ἐχέγγυα ἐθνολογικῆς ἀληθείας, βεβαιοῖ, ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους αὐτοῦ ἐλαλεῖτο ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Ζυγοῦ τῆς Μελιγκοῦς γλωσσικὸν ἰδίωμα ἀπαράλλακτον πρὸς τὸ ἐν Λυβέκκῃ τῆς Γερμανίας λαλούμενον. Τοιαύτην ὁ ἀφελὴς γεωγράφος ἔλαβεν, ὡς φαίνεται, πληροφορίαν. Ἦσαν λοιπὸν οἱ Ζυγιῶται Γερμανοί; Ὁ κ. Σπυρίδων Λάμπρος, μὴ δεχόμενος τὴν εἰδησιν τοῦ Κανανοῦ, συνάγει ἐκ ταύτης ἀλλόκοτα, τῇ ἀληθείᾳ, συμπεράσματα. Κατὰ τὸν ἐρευνητὴν τοῦτον τῶν μεσαιωνικῶν χρονικῶν οἱ Ζυγιῶται ἦσαν Γύφτοι καθαροί. Περιηγητὴς Γάλλος, λέγει, διελθὼν ἐκ Μεθώνης, εἶδεν ἐκεῖ πολυαρίθμους Γύφτους ὑπὸ τὰς σκηνάς, καὶ ἐρωτήσας ἔμαθεν, ὅτι οὗτοι κατήγοντο ἐκ τῆς πόλεως Γύπης, τῆς παρακειμένης τῇ Μεθώνῃ. Οἱ ἐκ τῆς Γύπης ἄρα Γύφτοι ἐκαλοῦντο, κατ' αὐτόν, Γυπιῶται καὶ κατὰ παραφθορὰν ἐγένοντο Ζυγιῶται. Τοιαύτην ὁ εὐπαίδευτος Καθηγητὴς τῆς ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐσχημάτισεν ἱστορικὴν πεποίθησιν περὶ καταγωγῆς τῶν Ζυγιωτῶν. Ἀναγκάζομαι ὅμως νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ θεωρία τῆς παραφθορᾶς τοῦ ἐθνικοῦ ἐπωνύμου εἶνε παρακεκινδυνευμένη λίαν, ὅτι οἱ πλάνητες Γύφτοι δὲν κατοικοῦσιν ἐν πόλεσιν, ὅτι καὶ ἐν Μεθώνῃ διέμενον ὑπὸ σκηνάς, ὡς πανταχοῦ καὶ πάντοτε, ὅτι πόλις Γύπη ἢ χωρίον δὲν ὑπάρχει, οὐδ' ὑπῆρξεν ἐν Ζυγῷ ἢ ἀλλαχοῦ τῆς Μάνης καὶ τῆς Μεσσηνίας, ὅτι ὁ Ζυγός, ἀντὶ νὰ παράκειται τῇ Μεθώνῃ, κεῖται πολὺ μακρὰν ἀπεναντίας, χωρίζει δὲ αὐτὸν ἀπ' αὐτῆς ὁλόκληρον τὸ πέλαγος τοῦ Μεσσηνιακοῦ, ὅτι, τέλος πάντων, οἱ Ζυγιῶται οὐδέποτε ἐγνώρισαν ἢ εἶδον ἐν τῇ χώρᾳ των Ἀθιγγάνους, αἰσθάνονται δ' ἀκατανίκητον ἀποστροφὴν καὶ περιφρόνησιν πρὸς τοὺς *Γύφτους*, ἤτοι τοὺς σιδηρουργούς. Τὸ σιδηρουργικὸν ἐπάγγελμα παρὰ τοῖς Ζυγιώταις ἐξευτελίζει παραδόξως τὸν ἄνθρωπον καὶ καταρρίπτει τὴν οἰκογενειακὴν εὐγένειαν· ἀποφεύγουσι δὲ αὐτό, τούτου ἕνεκα, φοβούμενοι τὴν δυσφημίαν. Ὡς εἰκάζω δέ, ὁ περιηγητὴς τοῦ κ. Λάμπρου ἐπλανήθη καὶ ἐπλάνησεν ἄνευ προθέσεως. Ἀγνοῶν τὴν γλῶσσαν, ἠρώτησεν ἀπὸ ποίας οἱ ἐν ταῖς σκηναῖς πλάνητες κατήγοντο πόλεως καὶ ἤκουσεν ὅτι «ἦσαν Γύφτοι», ὑπέλαβε δὲ ἀντὶ πόλεως *Γύπης* τὸ ἐθνικὸν τῶν *Γύφτων* ἐπώνυμον! Ἀλλ' ὁ κ. Σάθας, λογικώτερος, ὅπως δήποτε, ἐν τῇ ἀποφάνσει αὐτοῦ, συνεπέρανεν ἐκ τῆς εἰδήσεως τοῦ Κανανοῦ, ὅτι Γερμανοὶ πιθανῶς ἐγκατεστάθησαν ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Ζυγοῦ, ἀποτελέσαντες αὐτόθι στρατιωτικὴν φρουράν· προσήγαγε δὲ εἰς ἀπόδειξιν τὸ οἰκογενειακὸν ἐπώνυμον Τουδεσκέας. Παρατηρῶ δὲ ἐπίσης ὅτι φρουρὰ στρατιωτικὴ Γερμανῶν ἐν τῷ Ζυγῷ οὐδένα ἔσχε ποτὲ λόγον, ἀφοῦ οἱ Ζυγιῶται ἀείποτε διήγαγον ἀνεξάρτητον βίον, οὐδέποτε δὲ ἐξηρτήθησαν ἀπὸ τῆς φραγκικῆς ἢ ἄλλης τινὸς κατακτήσεως. Οὐδὲν προσέτι σημαίνει τὸ οἰκογενειακὸν ἐπώνυμον τῶν Τουδεσκέων εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἱστορικῆς ἢ ἐθνολογικῆς ἀληθείας. Ὑπάρχει ὄντως ἐπὶ τοῦ Ζυγοῦ ἡ κώμη Νομιτσὶ (Νέμτσοι), ἐν αὐτῇ δὲ μέχρι σήμερον οἰκοῦσιν οἰκογένειαι Τουδεσκέων, Καταλάνων, Ἀλλαμάνων, Γκλεζέων. Ἀλλ' εἶνε γνωστὸν ἐκ τῶν οἰκογενειακῶν καὶ τῶν ἱστορικῶν παραδόσεων τῶν Ζυγιωτῶν, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι τῆς κώμης κάτοικοι ἐξωλοθρεύθησαν δι' ἐμφυλίων σπαραγμῶν, ἀντικατεστάθησαν δὲ δι' ἀποίκων, προελθόντων ἀπὸ τοῦ Ταινάρου. Μία μόνη σώζεται εἰς Νομιτσὶ ἀρχαία οἰκογένεια, ἡ τῶν Παλιτσιάνων (Πολιτσιάνων). οἱ Παλιτσιάνοι δὲ οὗτοι, ἐξολοθρεύσαντες διὰ τοῦ δόλου τὰς λοιπὰς γενεάς, περιέπεσαν ἔκτοτε, κατὰ τὴν θρησκευτικὴν συνείδησιν τῶν Ζυγιωτῶν, εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἀφορισμοὺς τῆς Ἐκκλησίας. Ἐννέα ἀποτελοῦντες ἕκτοτε οἰκογενείας, οὐδέποτε ηὐξήθησαν κατ' ἀριθμόν. Ἀπ' ἐναντίας δὲ, οἱ ἐκ Ταινάρου κάτοικοι, ταχέως αὐξηθέντες, ἐδημιούργησαν δύο ἄλλα μεγάλα χωρία ὑπεράνω τοῦ ἀρχαίου Λεύκτρου, τὸν Πύργον καὶ τὸ Νεοχώριον· τὰ τρία δὲ ταῦτα χωρία φημίζονται ὡς παράγοντα τοὺς μᾶλλον εἰλικρινεῖς καὶ μᾶλλον ἀνδρείους πολεμιστάς, καθ' ὅλην τὴν Λακωνικήν.

Ἀλλὰ τίνες λοιπὸν ἦσαν καὶ πόθεν ἦλθον οἱ μυστηριώδεις οὗτοι πληθυσμοὶ τῶν Ζυγιωτῶν; Αὐτὰ τὰ πρόδηλα φαινόμενα ἀποκαλύπτουσιν ἡμῖν αὐταπόδεικτον ἱστορικὴν ἀλήθειαν. Ἀδιστάκτως πιστεύω, ἐξερευνήσας τὸν Ζυγὸν καὶ τὴν Λακωνικὴν ὁλόκληρον, ὅτι οὐδέποτε ἐξέλιπεν ἐκεῖθεν τὸ ἐγχώριον ἑλληνικὸν στοιχεῖον, οὐδὲ διεκόπη ποτὲ τὸ νῆμα τοῦ ἐθνικοῦ βίου ἐκ

τῆς παρεμβολῆς ἀλλογενῶν πληθυσμῶν. Περισώζονται ἔτι πολλαχοῦ ἀρχαιοπρεπῆ ἑλληνικὰ ὀνόματα· διατηρεῖται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἡ ἑλληνικὴ μορφή· ἡ ἐγχωρία διάλεκτος περιέχει ἀρχαίας λέξεις, μὴ προελθούσας ἐξωθεν ἢ ἐκ τῶν ἱερῶν βιβλίων, ἀπαντώσας δὲ παρ' Ὁμήρῳ ἢ ἐχούσας μορφὴν δωρικήν. Ἐν Ταινάρῳ ἔχουσιν ὅλως διάφορον τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν προφοράν, μεγάλως δὲ σχετιζομένην πρὸς τὴν γλῶσσαν τῶν Κρητῶν κατὰ τὴν γραμματικὴν διαμόρφωσιν. Ἀπὸ τοῦ Οἰτύλου ὅμως μέχρι τῆς Ἀβίας ἔχει προφορὰν καὶ τύπον διάφορον. Ἐνγένει ὁμοιάζει πολὺ πρὸς τὴν διάλεκτον τῶν ὀρεινῶν Πελοποννησίων, τῶν Θεσσαλῶν καὶ τῶν Ἠπειρωτῶν, τῶν ἁρματωλικῶν δὲ ἢ κλεφτικῶν ᾀσμάτων διαφέρει ἐπ' ἐλάχιστον ἢ κατ' οὐδέν. Παραλλαγαὶ παρατηροῦνται μόνον ἐν τῇ προφορᾷ· οἱ Ἀβιᾶται προφέρουσι κατακόρως τὸ *τσε*, οἱ Καρδαμυλαῖοι δὲ ἀπαγγέλλουσι τὸ *λ* λεπτῶς, δι' ἑλληνικῆς προφορᾶς, καὶ οἱ Ζυγιῶται δι' ἀλβανικῆς. Αἱ διαφοραὶ αὗται τῆς γλώσσης καὶ τῆς προφορᾶς μαρτυροῦσι τὴν ἐπίδρασιν ἰθαγενοῦς στοιχείου, καὶ οἱ ἀρχαῖοι χριστιανικοὶ ναοὶ τοῦ Ζυγοῦ εἶνε πρόδηλος ἀπόδειξις τῆς ἐθνολογικῆς συνεχείας τοῦ ἰθαγενοῦς ἑλληνικοῦ στοιχείου. Οὗτοι εἰσιν ἀληθῶς θαυμάσια ἱστορικὰ κειμήλια· ἀνήκοντες δὲ εἰς πάντας σχεδὸν τοὺς αἰῶνας τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς, φέρουσιν ἐπιγραφὰς ἑλληνικὰς ἐπὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων, διατηροῦσι δὲ περισπούδαστα ἴχνη βυζαντινῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ ἁγιογραφίας. Τοὺς ναοὺς τούτους ᾠκοδόμησαν Σλάβοι λοιπόν, ἢ ἄλλοι βάρβαροι λαοί;

Μεθ' ὅλα ταῦτα, ᾤκησαν ἀναμφιβόλως ἐπὶ τῶν ἑκατέρωθεν πλευρῶν τοῦ Ταϋγέτου ἀλλογενεῖς πληθυσμοί. Ὑπάρχουσι δὲ περὶ αὐτῶν ἱστορικαὶ μαρτυρίαι καὶ καταφανῆ τεκμήρια, ἰδίως ἐπὶ τοῦ Ζυγοῦ. Τὰ Σκορτὰ καὶ ἡ Μπαρδούνια[1] εἶνε προφανῶς ἀλβανικὰ ὀνόματα, καὶ ὁ ἡρωϊκὸς Δοξαπατρῆς εἶχε βεβαίως ἀλβανικὸν τὸ ἐπώνυμον.[2] Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ Μπαρδούνια ἦτο πόλις ἱερὰ τῶν Ἀλβανῶν, κατὰ Σάθαν, μέχρι τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος καὶ μέχρι τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως κατῳκεῖτο ὑπὸ ἐγχωρίων Ἀλβανῶν, ἀσπασαμένων τὸ Ἰσλάμ, ὡς οἱ Λαλαῖοι. Ἀλλ' ἔχομεν, τέλος πάντων, θετικωτέραν περὶ τῶν ἐν Μάνῃ Ἀλβανῶν ἱστορικὴν μαρτυρίαν. Ἐν ἔτει 1628, Γάλλος στρατηγὸς εἰς Μάνην ἐκπεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως Καρόλου τοῦ Α', ὅπως ἐξεγείρῃ τοὺς Λάκωνας εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τῆς ὀσμανικῆς κατακτήσεως, διηγεῖται ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ, ἥτις περιεσώθη καὶ μετεφράσθη ἐν μέρει ὑπὸ Βρετοῦ, δημοσιεύσαντος αὐτὴν εἰς τὸ ὁμώνυμον ἡμερολόγιον, ὅτι ἡ Μάνη περιεῖχε τότε δώδεκα χιλιάδας μαχητῶν, «οἵτινες (ἐν μέρει βεβαίως) ἦσαν Ἀλβανοί.» Πῶς δὲ τάχιστα ἐξηλληνίσθησαν; Διότι ἐπεκράτει πάντως ἐν τῇ χώρᾳ τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον, ηὐξήθη δὲ τοῦτο καταπληκτικῶς ἐπὶ τουρκοκρατίας, ὅτε, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ αὐτοῦ στρατηγοῦ, εἰς Μάνην κατέφυγον «ὅλα τὰ ἐπιφανῆ γένη τῆς Ἀνατολῆς, φεύγοντα τὴν τυραννίαν τῶν ὀσμανιδῶν.

Ἀλλά, θὰ εἴπωσιν ἴσως, οἱ Ἀλβανοὶ ἀναφέρονται μόνον ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν χρονογράφων μόλις περὶ τὸν δωδέκατον αἰῶνα καὶ πρώτη περὶ αὐτῶν ποιεῖται λόγον ἡ Ἀλεξιὰς τῆς Κομνηνῆς· εἰς Ἑλλάδα δὲ κατῆλθον μόλις πρὸ πέντε αἰώνων. Οὕτω πιστεύεται τοὐλάχιστον, ἀλλ' εἶνε ἱστορικῶς λελανθασμένον. Βυζαντινοὶ χρονογράφοι βεβαιοῦσιν, ὅτι *ἐπὶ μεγάλου Καρόλου οἱ Ἀραβαῖοι (Ἄβιρες)* Ἀλβανοὶ τῆς Πελοποννήσου ὑπὸ τρόμου κατελήφθησαν, μαθόντες τὴν καταστροφὴν τῆς ἐν Παννονίᾳ πρωτευούσης τῶν Ἀβάρων Χουνίας. Ὑπῆρχον ἄρα ἐν Πελοποννήσῳ Ἀλβανοὶ ἀπὸ τοῦ Η', τοὐλάχιστον, μετὰ Χριστὸν αἰῶνος καὶ τὸ ἰλλυροπελασγικὸν τοῦτο γένος, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Μόμσεν, οἰκειωθὲν ἐξ ἀνάγκης πρὸς τοὺς κραταιοὺς ἐπήλυδας Ἄβαρας, διετέλει πρὸς αὐτοὺς εἰς συμμαχίαν, ἐπικοινωνίαν καὶ φιλίαν. Ἡ σχέσις δὲ αὕτη ἔδωκεν ἀφορμὴν πιθανῶς τοῖς χρονογράφοις, τοῖς περιηγηταῖς καὶ τοῖς συγχρόνοις νὰ συγχύσωσι μετὰ τῶν Ἀβαροσλάβων τοὺς Κουτσοβλάχους καὶ τοὺς Ἀλβανούς, ἰθαγενῆ στοιχεῖα τοῦ ἰλλυρικοῦ θέματος καὶ τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν. Μὴ ἡ ἐθνολογικὴ αὕτη σύγχυσις δὲν ἐπεκράτει μέχρις ἐσχάτων ἐν Εὐρώπῃ; Περιηγηταὶ καὶ συγγραφεῖς τοῦ παρόντος αἰῶνος ἔταξαν ὑπ' ἀγνοίας τοὺς Κουτσοβλάχους καὶ τοὺς Ἀλβανοὺς μεταξὺ τῶν σλαβικῶν γενῶν!

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἱστορικῶν μαρτυριῶν, εὑρίσκομεν ἐν τῷ Ζυγῷ ἀναμφίβολα ἴχνη τῆς ἐγκαταστάσεως Ἀλβανῶν, Κουτσοβλάχων, Ἀρβανιτοβλάχων καὶ Ἑλλήνων βεβαίως, κατελθόντων εἰς Πελοπόννησον, πιθανῶς ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ὀγδόου αἰῶνος. Τὰ ἔθιμα ἐν Μάνῃ ἐν μέρει εἰσὶν ἀλβανικά, ἰδίως δὲ τὸ ἔθιμον τῶν οἰκογενειακῶν ἀντεκδικήσεων, ἡ γλῶσσα περιέχει, ὡς ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι, λέξεις πολλὰς ἀλβανικὰς καὶ βλαχικά, οὐδεμίαν δὲ σχεδὸν σλαβικήν, καὶ ἡ προφορὰ προσέλαβεν ἤχους πολλοὺς ἐκ τῆς ἀλβανικῆς· τὰ ἐπώνυμα μεγάλου πλήθους οἰκογενειῶν εἰσὶν ἀλβανικὰ ἢ βλαχικά[3], ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν χωρίων καὶ τῶν τοποθεσιῶν[4]. Ὁλόκληρος μάλιστα ἡ παραλία τῆς Λακωνικῆς καὶ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου φέρει ἀπαραλλάκτως τὰ ὀνόματα τῶν ἠπειρωτικῶν παραλίων καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ζυγοῦ τῆς Μελιγκοῦς μετηνέχθη ἐκ τῆς Πίνδου, ὅπου παρὰ τὸν Ζυγὸν τοῦ Μετσόβου κεῖται τὸ χωρίον Μελιγκόν. Ζυγὸς ὑπάρχει ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς Κυνουρίας, ἔχων παρακειμένως τὸ χωρίον Μελιγκοί, Ζυγὸς δὲ ἐπὶ τοῦ Ταϋγέτου καλούμενος τῆς *Μελιγκοῦς*. Ἴσως δὲ ὑπῆρξεν αὐτόθι ἰσχυρὰ χωροδεσποτῶν οἰκογένεια, φέρουσα τὸ ἐπώνυμον τῶν Μελιγκῶν, καὶ μεγάλη τις δέσποινα Μελιγκοῦ, ἀφοῦ οἱ Ζυγιῶται διηγοῦνται σήμερον, ἐκ παραδόσεως ἴσως, ὅτι τὸ παλάτιον αὐτῆς ἔκειτο παρὰ τὸ ἱερὸν ὕδωρ τοῦ μαντείου τῆς Ἰνοῦς. Ἀλλὰ μὴ ἡ Μάνη δὲν ἦτο πολίχνη τις ἀσήμαντος ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ Ταινάρου, καὶ μὴ δὲν μετηνέχθη τὸ ὄνομα ἐκ τῶν Γρεβενῶν, ἔνθα ἡ κώμη Μάνη σώζεται μέχρι τῆς σήμερον;

Ἡ Μάνη ἅπασα εἶνε πλήρης ἀλβανικῶν καὶ βλαχικῶν ὀνομάτων καὶ αἱ ὀρειναὶ χῶραι τῆς Πελοποννήσου ἀκριβὲς ἀποτελοῦσιν ἀντίγραφον τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Θεσσαλίας, περιέχουσαι συνώνυμα ὀνόματα χωρίων καὶ ὀρέων, κωμῶν καὶ τοποθεσιῶν.

Διατί ἄρά γε κατῆλθον ἐκ τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἠπείρου εἰς τὴν Πελοπόννησον οἱέν λόγῳ πληθυσμοί; Ὡς εὐλόγως εἰκάζεται, ἐρημωθεισῶν πολλαχοῦ ἐν Πελοποννήσῳ τῶν ὑπαίθρων καὶ τῶν ὀρεινῶν χωρῶν κατὰ τὸν ὄγδοον αἰῶνα, ἕνεκα φοβερᾶς ἐπιδημίας καὶ ἄλλων αἰτίων, ἐκλήθησαν ἐκ Θεσσαλίας γεωργικοὶ ὑπὸ γεωκτημόνων Πελοποννησίων, ἢ εἰσέρρευσαν ἐν αὐτῇ οἱ ποιμενικοὶ λαοὶ τῶν Θεσσαλικῶν καὶ τῶν Ἠπειρωτικῶν ὀρέων πρὸς εὕρεσιν νομῶν, ὡς συμβαίνει ἔτι καὶ σήμερον, ἢ κατέφυγον ἐκεῖ ἐπὶ σωτηρίᾳ, πιεσθέντες ὑπὸ τῶν κατερχομένων ἀεννάως ἀπὸ τοῦ Δουνάβεως ἐπιδρομέων. Αὐτοὶ δὲ οὗτοι μετήνεγκον ἐκ τῆς ἀρχαίας πατρίδος εὐάριθμα σλαβικὰ ὀνόματα, ἅτινα ἀποτελοῦσιν ἤδη τὸ μοναδικὸν ἐπιχείρημα τοῦ μύθου τῶν σλαβικῶν ἐποικίσεων. Κρίνω δὲ ἀναγκαῖον νὰ προσθέσω ὅτι πολλὰ σλαβικὰ ὀνόματα χωρίων ἀπεδόθησαν αὐτοῖς ἐπὶ τουρκοκρατίας, ὡς λ. χ. ἡ Ἄκοβα, ἥτις πρὸ τῶν Τούρκων ἐκαλεῖτο Ρουπέλη.*

Σὸς

Εὐτύχει. Π. Κ.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Δύο μόνον λέξεις.

Τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει εἰς τὸν Ἑλληνικὸν θρόνον τοῦ βασιλέως ἡμῶν Γεωργίου, ἣν πάντες μετὰ χαρᾶς καὶ εὐχῶν θὰ ἑορτάσωμεν, προηγεῖται ἄλλη εἰκοσιπενταετηρίς, ἐπίσημος ὡσαύτως διὰ τὴν ἡμετέραν ἱστορίαν, ἡ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ πρώτου Βασιλέως τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος Ὄθωνος.

Δὲν θὰ εὑρεθῶσιν ἄρά γε, μεταξὺ τόσων χιλιάδων εὐεργετηθέντων, δύο κἂν ὀφθαλμοί, ἵνα χύσωσιν ἐν δάκρυ εἰς ἀνάμνησίν Του ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς 10 καὶ 12 Ὀκτωβρίου; Ἡ ἀγνοοῦσιν ὅλοι οἱ σημερινοὶ φίλοι τῶν βασιλέων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡμεῖς ἐσμὲν οἱ ταπεινότεροι, ὅτι τὸ πρὸς τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν γινόμενον ἀδίκημα, σημειοῦται ἀνεξιτήλοις γράμμασιν ὑπὸ τοῦ ἑτέρου;

Ὦ λήθη καὶ ἀγνωμοσύνη! Ἑλληνικαὶ θεότητες ὑπήρξατε καὶ σεῖς;

***

Μὴ κλαύσητε. Φαντάσθητε μόνον τοὺς πτωχοὺς ἐκείνους βασιλεῖς, τὸν Ὄθωνα καὶ τὴν Ἀμαλίαν, ἀκριβῶς πρὸ εἰκοσιπενταετίας περιπλέοντας τὸν Πειραιᾶ, μὲ δακρύβρεκτα ὄμματα διὰ τελευταίαν φορὰν ἀτενίζοντας τὴν λατρευομένην των γῆν, θέλοντας νὰ μείνωσι καὶ φοβουμένους μὴ αἱματοκυλίσωσι τὴν θετήν των πατρίδα, ἀναγκαζομένους νὰ φύγωσι καὶ μὴ θέλοντας νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν προσφιλῆ των Ἑλλάδα. Ἀναλογίσθητε ὅλα ταῦτα, καὶ ἂς τελεσθῇ οὕτω τοὐλάχιστον, σιωπηρῶς, τὸ ἱερὸν των μνημόσυνον!

* Ἕνεκεν ἐλλείψεως χώρου, αἱ δι' ἀριθμοῦ σημειούμεναι παραπομπαὶ δημοσιευθήσονται εἰς τὸ ἑπόμενον φύλλον.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΙ

Ο ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ

Τί γρόγρα! Ἤταν σύννεφο κατάμαυρο ἡ Τουρκιά,
Κ' ἡ Ρωμηοσύνη οὐρανὸς γαλάζιος, μὰ κρυμμένος . . .

Σ' τὴν στράτα τῆς Ἐπτάλοφης, 'σὰν λάμψι ξαφνικιά,
Διαβαίνει ὁ χρυσοστόλιστος Σουλτάνος φτερωμένος.

Σκορπᾷ ἡ ντυσιά του ἔκστασι, θαμπάδα ἡ θωριά·
Κ' εἶν' ἀστραπὴ ς' τ' ἀσκέρι του καὶ...κεραυνὸς ς' τὸ Γένος.
Τὸ λέγει ἕνας γενίτσαρος, ποῦ προπερνᾷ, βαρειά:
—«Νὰ στραβωθῇ ὅποιος γκιαοὺρ 'δῇ τὸν Σουλτάνο ξένος...»

Κ' ἡ Ρωμηοσύνη κρύβεται—πουλὶ σὲ χειμωνιά...
Κλειῶντ' ἡ καλύβαις ς'τὴ σιωπή, σφαλοῦνε τὰ παλάτια·
Θαρρεῖς κι' ὁ χάρος διάβηκε ς'τὴ ρωμηογειτονιά!

Κ' ἂν ξάφνου συνετύχαινε ς' τῆς στράτας τὴ βοὴ
Κάνας ρωμηός,—'γονάτιζε μ' ὁλόσκυφτα τὰ μάτια,
Μὴ χάσῃ τὸ φτωχό του φῶς, ἂν ὄχι τὴ ζωή . . .

Ο ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ

Καλὰ δὲν πᾶμε, σκέφθηκε ς' τ' ἀλήθεια
Ὁ Σουλεϊμὰν Σουλτάνος μιὰ νυχτιὰ
Σκυφτὸς σὲ μιᾶς χανούμισσας τὰ στήθεια,
Ποῦ τὴν ἀφῆκε—ὁλόσβυστη φωτιά . . .

Χαλᾶσαν οἱ πιστοί μου περὶ . . . βοήθεια!
Μὰ τὸν 'Αλλὰχ! τοὺς ἔπιασε γητειά,
Καὶ τὴν ἀγάπη ἔκαναν συνήθεια
Καὶ τὴν τιμὴ τὴν κρύβουν ς' τὰ γαρτιά!..

Ξυπνάει καὶ φωνάζει τὸν βεζύρη:
—«Νὰ βγῇ ντελάλης καὶ νὰ διαλαλήσῃ
Παντοῦ, ς' τὴν πόλι μέσα, ς' τὸ γεφύρι,

Πῶς ὅποιος—'δέτ' ἀπόφασι ποῦ κάνω!—
Χανούμισσ'ἀλλονοῦ ποτὲ φιλήσῃ
Θενὰ πλερώνῃ ἓν ἄσπρο . . . ς'τὸν Σουλτάνο!!»

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟ ΜΕΘΑΝΩΝ ΕΙΣ ΠΟΡΟΝ

Β'

[Τὸ Μοναχήριον.—Ἄποψις καὶ γεῦμα.—Ὁ ναὸς τῆς Θεοτόκου.—Ἐρείπια.—Ἀναχώρησις.—Ὁ Σταυρός.—Ὁ παλαιὸς ναύσταθμος.—Δύο πολεμικὰ πρὸς παρηγορίαν· — Ἡ λάσπη. — Τὸ κρητικὸν ναυτικόν.—Ἀνάμνησις τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1866.—«Ἕνωσις» καὶ «Κρήτη».—Τοῦρκοι καὶ «Ἀρκάδιον». Ὁ Χοβάρτ καὶ ὁ ἀποκλεισμὸς τῆς Σύρου.—Ναυμαχία.—Ἡ ἔδρα τοῦ ναυάρχου.—Ἤττα τῶν τουρκικῶν θωρηκτῶν.—Ὁ τελευταῖος πλοῦς τῆς «Ἑνώσεως».—Ὁ τότε ἐθνικὸς ὀργασμός.—Ἡ Κρήτη καὶ ἡ Ἕνωσις εἰς τὴν λάσπην!—Στοναχαὶ πλοίου.—Θλιβεραὶ συγκρίσεις καὶ σκέψεις.—Ἐπάγοδος.]

Τὸ Μοναστήριον ἐπεφάνη τέλος λευκάζον, περιβαλλόμενον ὑπὸ δάσους πευκῶν καὶ ἐπὶ τῆς κλιτύος καταφύτου λόφου ᾠκοδομημένον. Ἐν συνόλῳ ἡ ἄποψις εἶνε τερπνοτάτη, ὁ ὀφθαλμὸς ἐπαναπαύεται ἐπὶ τοῦ ἀνοικτοῦ πρασίνου χρώματος τῶν πευκῶν καὶ τῶν ὁμαλῶν γραμμῶν, ἃς σχηματίζουσιν οἱ χαμηλοὶ λόφοι, ρεμβὸς δὲ πίπτει ἐπὶ τοῦ ἀνοιγομένου κυανοῦ πελάγους, ἐν ᾧ ὡς δύο μεγάλαι θαλάσσιαι χελῶναι φαίνονται ἐπιπλέουσαι αἱ ἡρωϊκαὶ νῆσοι Ὑδρα καὶ Σπέτσαι.

Μετ' ὀλίγον προσήραζεν ἡ λέμβος ἐπὶ τῆς ἀμμώδους ἀκτῆς καὶ ἐξήλθομεν ἀποκομίζοντες τὰ ἐφόδιά μας· μετὰ δεκάλεπτον δὲ ἀνωφερῆ δρόμον, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ μέρος, ἔνθα ἀναβρύει ἐκ τῶν βράχων κρυσταλλῶδες ψυχρὸν ἅμα καὶ ἡδύτατον ὕδωρ. Εὐσεβὴς ἰδιωτικὴ γενναιοδωρία ἵδρυσε καὶ αὐτόθι εὐπρόσωπον κρήνην, ἐξ ἧς διαυγέστατον ἐκρέει τὸ πολύτιμον ὑγρόν. Ἐστρώθημεν ἐκεῖ κάτωθεν παχείας σκιᾶς πλατάνου καὶ μετὰ ζηλευτῆς ὀρέξεως κατεβροχθέσαμεν τὸ *ψητόν* μας καὶ τἆλλα ὄψα. Τὰ πάντα ἐκίνουν εἰς διάθεσιν· ἡ ζωογόνος ἀτμόσφαιρα, τὸ διαυγὲς ὕδωρ, αἱ πρασινίζουσαι πεῦκαι, ἡ δροσερὰ καὶ εὐώδης διὰ μέσου τῶν πευκῶν πνέουσα αὔρα, τὸ τερπνὸν τῆς θέσεως, ἡ καλὴ *συντροφιά*.

Μετέβημεν εἶτα εἰς τὸ Μοναστήριον, μέγα τετράγωνον οἰκοδόμημα, περιβαλλόμενον ὑπὸ τείχους. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τῇ «Θεοτόκῳ» ἀφιερωμένῃ, εὑρίσκεται εἰκὼν τέχνης καλλίστης. Ὀλίγον ἀπωτέρω ἐπὶ ἑτέρου ὑψώματος ὑπάρχουσι τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐν ᾧ ὁ δεινὸς Ἀθηναῖος ῥήτωρ ἔλαβε τὸ κώνειον. Ἐκ τῶν ὑψωμάτων τούτων ἡ θέα εἶνε ὁμολογουμένως ἐξαισία· ἔνθεν μὲν φαίνεται τὸ στενὸν τοῦ Πόρου καὶ ἡ κατάφυτος Πελοποννησιακὴ παραλία, ἔνθεν δὲ διανοίγεται εὐρύτατος ὁρίζων καὶ πλατεῖα κυανῆ θάλασσα, ἐκτεινομένη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας εἰς γιγαντώδες ἐκ κρυστάλλου κάτοπτρον.

Ἡ ἡμέρα ἔβαινεν ἐν τούτοις πρὸς τὸ τέρμα της καὶ ἔπρεπε νὰ ἀναχωρήσωμεν· κατήλθομεν καὶ ἐπέβημεν τῆς λέμβου, ἥτις κεκλιμένη παρὰ τὴν ἀκτὴν μᾶς ἀνέμενεν. Οἱ δύο ὡραῖοι, εὔσωμοι καὶ ρωμαλέοι λεμβοῦχοι ἔλαβον τὰς κώπας ἀνὰ χεῖρας καὶ ἰσχυρῶς ἐλαύνοντες ἔφερον τὸ πλοιάριον μακρὰν τῆς θελκτικῆς παραλίας τῆς Καλαυρίας. Ἐκράτει νηνεμία ἄκρα καὶ τὸ ἱστίον, καί τοι ἀναπεπταμένον, ἤργει· ἐφερόμεθα βραδέως ἐπὶ τῶν νώτων τῆς θαλάσσης, γαληνίας καὶ ἠρέμου, ἀποθαυμάζοντες ἐν πλήρει ἀνέσει τὸ γραφικὸν καὶ χάριεν τῆς ἐνώπιόν μας σκηνογραφίας. Ἡ νῆσος τοῦ Πόρου, ἐπιμήκης πρὸς τὸ μεσημβρινοανατολικὸν μέρος καθιστάμενη, σχηματίζει εὐρύτατον λιμένα· εἰς τὸ βάθος τοῦ λιμένος τούτου αἱ ὀλίγαι οἰκίαι καὶ τὸ μέγα τοῦ ναυστάθμου οἰκοδόμημα παρὰ τὸν ἑνοῦντα τὴν νῆσον τοῦ Πόρου μετὰ τῆς Καλαυρίας ἰσθμόν, ἐφαίνοντο ὥσει νὰ ἐπέπλεον τῆς θαλάσσης, διότι πρὸς τὸ μέρος τοῦτο ἡ γῆ εἶνε πολὺ χαμηλή.

Ἐπλέομεν οὕτως ἐπὶ μίαν ὥραν καὶ ἤδη προσηγγίζομεν εἰς τὴν μεσημβρινοανατολικὴν καὶ ἀπότομον τοῦ Πόρου ἀκτήν, ἥτις «Σταυρὸς» καλεῖται καὶ ἔνθα ὑπάρχει ἐκκλησία οὕτω προσονομαζομένη· μετ' ὀλίγον ἀπεκρύβη καὶ δάσος καὶ μοναστήριον καὶ εἰσηρχόμεθα πρὸς τὸ στενόν, ὅπερ ἐκ τοῦ μέρους τούτου, θεώμενον, φαίνεται ὡς εὐρὺς ποταμός, ἐκβάλλων ἐκ τοῦ κόλπου τῶν Μεθάνων τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ σχηματιζομένου. Κίνησις μεγάλη ἐπεκράτει τὴν ὥραν ἐκείνην ἐν τῷ στενῷ ποικίλων λέμβων καὶ πλοιαρίων, διαπλεόντων τὴν ἀπέναντι παραλίαν, ἐφ' ἧς ὑπάρχουσι καὶ αἱ ἀγροτικαὶ κατοικίαι τῶν Ποριωτῶν ἐν τῷ χωρίῳ Γαλατᾷ. Ἄλλοτε, ὅτε ἦτο ὁ ναύσταθμος ἐν Πόρῳ, ἑστάθμευον πλείονα διαρκῶς πλοῖα καὶ μεγαλειτέρα ἦτο ἡ κίνησις. Τώρα δύο μόνον ἦσαν ἠγκυροβολημένα, ἡ «Ὄλγα» καὶ ὁ «Ἄρης», καὶ ταῦτα πρὸς παρηγορίαν τῶν καλῶν νησιωτῶν, οἵτινες δὲν ἠμποροῦσιν ἀκόμη νὰ πεισθῶσιν ὅτι ὁριστικῶς ὁ ναύσταθμος ἀφῃρέθη αὐτοῖς. Τὰ πλοῖα παρεῖχον εὐάρεστον ὄψιν, ὄντα καθαρὰ καὶ εὔμορφα. Τὴν ὕπαρξιν ναυστάθμου οὐδὲν ἄλλο προδίδωσι σήμερον ἢ δύο λείψανα πλοίων ἐρριμμένα εἰς μίαν γωνίαν τῆς παραλίας «λάσπην» ἀποκαλουμένην, αὐτοῦ δὲ ἐσύροντο τὰ ἄχρηστα πλοῖα καὶ κατεκερματίζοντο, ἐρημα καὶ περιφρονημένα.

Καὶ ὅμως τὰ πλοῖα ἐκεῖνα ἔχουσιν ἱστορίαν, ἱστορίαν ἔνδοξον. Ἀνῆκον εἰς τὸν μικρὸν στολίσκον τὸν ἀπαρτιζόμενον ἐκ τριῶν ἐν ὅλῳ πλοίων, ὅστις κατὰ τὸν *Κρητικὸν ἀγῶνα* τοῦ 1866 τόσα ἔκαμε θαύματα, διασπῶν τὸν ἀποκλεισμὸν γιγαντιαίων θωρηκτῶν καὶ μαχόμενος πρὸς αὐτά, ἵνα

φέρῃ τὴν ζωὴν καὶ τὴν παρηγορίαν εἰς τοὺς γενναίους μαχητὰς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος των ἀγωνιζομένους. Τὸ ἓν τούτων ἐν μιᾷ τῶν πολλῶν ἐκδρομῶν περιέπεσεν εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν, ἀφοῦ γενναίαν καὶ ἡρωϊκὴν ἀντέταξεν ἄμυναν, περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν σκελετὸς μόνον, διότι οἱ γενναῖοι ὑπερασπισταί του, ἀπελπισθέντες περὶ τῆς σωτηρίας του, ἔθεσαν πῦρ καὶ τὸ ἔκαυσαν. Τὸ «Ἀρκάδιον» σήμερον, κομψὸν καὶ ταχύπλουν, διασχίζει τὰ πελάγη, διότι οἱ πολέμιοι, γενναιότεροι καὶ πλειότερον τιμῶντες τὴν ἀνδρείαν, ἐπεσκεύασαν καθ' ὁλοκληρίαν τὸ σκάφος καὶ ἀπέδωκαν αὐτῷ νέαν ζωήν. Ἡμεῖς ἐγκατελείψαμεν εἰς τὴν τύχην των τὰ ἕτερα δύο σύντροφα αὐτῷ καταδρομικά, τὴν *Ἕνωσιν* καὶ τὴν *Κρήτην*, διότι, εὐτυχέστερα ταῦτα, διέφυγον τὸν κίνδυνον, διασωθέντα ἵνα ὑποστῶσι τὸν ἀπαίσιον διὰ σκωρίας θάνατον.

Τὰ πλοῖα ταῦτα ἀπεστάλησαν εἰς τὴν συσταθεῖσαν τότε ὑπὲρ τῆς Κρητικῆς Ἐπαναστάσεως ἐπιτροπὴν παρὰ ὁμογενῶν. Ἦσαν ἄριστα εἰς τὸ εἶδός των καὶ ταχύπλοώτατα. Καὶ ἡ μὲν *Κρήτη* δώδεκα ἐπεχείρησε πλοῦς εἰς Κρήτην, *τεσσαράκοντα ὀκτὼ* δὲ ἡ *Ἕνωσις* διὰ μέσου τῶν ἀγρυπνούντων Ὀθωμανικῶν πολεμικῶν. Ἡ *Ἕνωσις*, δεξιῶς διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ ἀξίου καὶ γενναίου πλοιάρχου Σουρμελῆ, κατέστη τὸ φόβητρον τῶν Τούρκων. Ἔστησαν οὗτοι πανταχοῦ ἐνέδρας, ἵνα συλλάβωσι τὸν δαίμονα, ὅστις ὡς ἔγγελυς ἐξέφευγε τῶν χειρῶν των ἐμπαίζων τὴν δύναμίν των. Ἀφοῦ ἀπέτυχον εἰς τὴν Κρητικὴν θάλασσαν, ἦλθον νὰ παραμονεύσωσιν ἔξωθεν τοῦ ὁρμητηρίου της, καὶ πρωΐαν τινὰ πολὺ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ἐπεφάνησαν πρὸ τῆς Σύρου τρία πολεμικὰ ὀθωμανικά, σκοποῦντα νὰ παρακωλύσωσι τὴν εἰς τὸν λιμένα εἴσοδον τῆς *Ἑνώσεως*, περὶ ἧς ἐγνώριζον ὅτι θὰ κατέπλεε τὴν πρωΐαν ἐκείνην. Ὄντως δὲν παρῆλθε πολλὴ ὥρα καὶ ἐπεφάνη καπνὸς ἀνερχόμενος· μετ' οὐ πολὺ δὲ ἐθεάθη ἡ τροχοφόρος *Ἕνωσις* γοργὴ καὶ ἀσθμαίνουσα. Τὰ ὀθωμανικὰ ὥρμησαν πρὸς αὐτὴν καὶ τὴν ὑπεδέχθησαν διὰ σφοδροῦ πυροβολισμοῦ. Ἡ *Ἕνωσις* οὐδόλως ἠλάττωσε τὴν ὁρμήν, ἀλλὰ πάντοτε ταχυπλοοῦσα ἀπέστειλε μίαν σφαῖραν πρὸς τὸ ἐγγύτερον ἐχθρικόν, ἥτις, βαλοῦσα αὐτὸ κατὰ τὸ μέσον, ὀλίγον ἄνωθεν τῶν ὑφάλων, τὸ κατέστησεν ἄχρηστον. Ἑτέρα σφαῖρα βληθεῖσα διεπέρασε τὸ ἕτερον ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, ἐμβαλοῦσα τὸν φόβον εἰς τὰς τάξεις τῶν ναυτῶν· ἡ σφαῖρα αὕτη ἐρρίφθη διὰ τὸν ἐρμαφροδίτου ἐθνικότητος Ἀγγλότουρκον ναύαρχον· ἀλλ' ἡ τύχη δὲν τῷ προώριζε τοιοῦτον ἔνδοξον θάνατον· διῆλθε τῆς αἰθούσης συντρίψασα τὴν ἕδραν, ἐφ' ἧς πρὸ ὀλίγου ἐκάθητο· δύο δευτερόλεπτα ἂν ἔμενεν, δὲν θὰ ἐσώζετο. Ἡ ἐπιτυχία αὕτη ἤρκει· οἱ ἐχθροὶ ἐδειλίασαν, ἀφέντες ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον εἰς τὴν *Ἕνωσιν*, ὑπερηφάνως εἰσελθοῦσαν εἰς τὸν λιμένα, καθ' ἣν ὥραν ἐκπληκτοι οἱ Σύριοι ἐκ τῶν κανονιοβολισμῶν ἠγείροντο τοῦ ὕπνου καὶ συνήρχοντο εἰς τὴν παραλίαν, ἵνα ἰδωσι τὴν *Ἕνωσιν* ναυμαχοῦσαν. Ἧττο νίκη τελεία· ἐν συγχύσει καὶ μετὰ δακρύων ὑπεδέξαντο τὴν *Ἕνωσιν* καὶ τὸ ἀνδρεῖον πλήρωμα αὐτῆς... Οὗτος ἦτο καὶ ὁ τελευταῖος αὐτῆς πλοῦς, ἀποβὰς καὶ ὁ ἐνδοξότερος, ἵνα ἐπιστέψῃ τὸν ὅλον ἀγῶνα. Ὁ Χόβαρτ λυσσῶν ἀπέκλεισε τὴν Σύρον, ζητῶν τὴν παράδοσιν τῆς *Ἑνώσεως*, ἀλλ' ἡ *Ἕνωσις* δὲν παρεδόθη. Ὁ κόσμος ὅλος συνεκινήθη ἐπὶ τῷ ἀκούσματι· τὸ ἑλληνικὸν σύμπαν ἠσθάνετο τὸ αἷμα συνταρασσόμενον, ὀργὴ δὲ καὶ ἀγανάκτησις ἐπλήρου τὰ στήθη πάντων· τὸ Ἔθνος ὁλόκληρον ἀνεμιμνήσκετο τῶν ἱερῶν τῶν πατέρων του ἀγώνων καὶ ὤργα πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς τιμῆς αὐτοῦ· οἷοι λαμπροὶ χρόνοι εὐγενοῦς καὶ ὑψηλόφρονος ἐνθουσιασμοῦ! Ἡ γηραιὰ ὅμως Εὐρώπη παρενέβη, καὶ ὁ πολέμιος δάκνων τὰ χείλη καὶ λείχων τὴν πληγήν του ἀπῆλθε.

×

Χρόνοι παρῆλθον· ἡ αἱματηρὰ ἐπανάστασις τῆς Κρήτης ἔληξεν ἀπαισίως. Ὁ ἱερὸς ἐνθουσιασμὸς ἐσβέσθη, ἐλησμονήθη ὁ ὑπὲρ τῆς *Ἑνώσεως* ἀγών, κατέστησαν ἀπεχθῆ τὰ σύμβολα αὐτοῦ, καὶ ἡ *Ἕνωσις*, ἡ τόσον *ζωντανὰ* ἐκπροσωποῦσα τοὺς ἱεροὺς τοῦ Ἔθνους πόθους, ἐσύρθη εἰς τὴν «λάσπην» παρὰ τὸ πλεῦρόν τῆς σκελετώδους αὐτῆς συντρόφου *Κρήτης*, ἥτις μετὰ μικρὸν πλέον δὲν θὰ ὑπάρχῃ, ἵνα μὴ ταράττῃ τὰ ὄνειρα τῶν χαύνων πολιτικῶν μας καὶ ἀναμιμνήσκῃ εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν τὰ καθήκοντά του. Καὶ ἐκεῖ ἐρριμμένη ὑφίσταται καθ' ἑκάστην ἀγωνιώδη θάνατον· ἡ σφῦρα ἀνηλεῶς πλήττουσα τὰ στέρνα της, ἀφαιρεῖ ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς ἁρμοὺς αὐτῆς καὶ μετ' ὀλίγον θὰ μεταβληθῇ εἰς σκελετόν.

×

Ὁ ἥλιος ἔκλινε πρὸς τὴν δύσιν του, κρυπτόμενος ὄπισθεν τῶν ὀρέων, γιγαντώδεις ριπτόντων τὰς σκιὰς των ἐπὶ τῆς θαλάσσης, αἵτινες σὺν τῷ ἐπερχομένῳ σκιόφωτι ἔδιδον ἀγριωπὴν μεγαλοπρέπειαν εἰς τὰ πέριξ. Εἶχον τὸν νοῦν προσηλωμένον εἰς τὴν *Ἕνωσιν*, οὐδεὶς δὲ τῶν ἐν τῇ λέμβῳ ἐφαίνετο διατεθειμένος νὰ διακόψῃ τὴν σιγήν, εἰς ἣν ἄκοντες ὑπεβλήθημεν· ἤμεθα σύννοες καὶ σιγηλοί, ἀκροώμενοι τῶν στοναχῶν τοῦ κερματιζομένου πλοίου, αἵτινες ἐξεπέμποντο ἐκ τῶν στέρνων αὐτοῦ ὡς ἄπελπις διαμαρτύρησις κατὰ τῆς ἀκηδίας καὶ ἀναισθησίας μας· ῥῖγος διέτρεχε τὸ σῶμά μου καὶ προαίσθημα ἀλγεινὸν κατέλαβε τὴν καρδίαν μου. Ἡ *Ἕνωσις* παρίστατο εἰς τὴν διάνοιάν μου ὡς ἀπεικόνισις τῆς καταπτώσεώς μας· οὕτω λοιπὸν σκελετώδεις θὰ ἀποβῶσιν, ἂν δὲν ἀπέθησαν, οἱ πόθοι, οὕτω θὰ σβεσθῶσιν αἱ ἐλπίδες τοῦ Ἔθνους, δι' ἃς τόσαι ἐγένοντο θυσίαι; Ἡ ἀναλγησία καὶ ἡ ἀκηδία, ὁ ὑλισμὸς καὶ τὸ χαμαίζηλον συμφέρον θὰ ἀποσπάσωσιν ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς συνδέοντας ὁλόκληρον τὸ Ἔθνος ἁρμούς, θὰ διασπασθῇ ἡ ἑνότης αὐτοῦ ὡς διεσπάσθη καὶ κατεσπαράχθη ἡ *Κρήτη* καὶ κατασπαράσσεται ἡ *Ἕνωσις*; Τὸ Ἔθνος φαίνεται κατεχόμενον ὑπὸ νάρκης καὶ ἀδιαφοροῦν. Δυστυχία δὲ εἰς τὰ Ἔθνη ἐκεῖνα, ἅτινα, ἐπιλήσμονα γενόμενα τῶν ὑποχρεώσεών των, ἀποδυσπετοῦσι πρὸς θυσίας, στερρῶς ἐχόμενα τοῦ συμφέροντος, ἅτινα τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου καταβάλλει καὶ καθιστᾷ ἀνίκανα νὰ ὑποστῶσι τὰς παρομαρτούσας ἀείποτε εἰς τοὺς μεγάλους ἀγῶνας δοκιμασίας. Ἀλλ' ἴσως εἶνε παροδικὴ ἡ κατάστασις αὕτη, ἴσως εἶνε προσωρινὴ κόπωσις ἐκ τῆς τελευταίας ἐντάσεως, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὁποίας, ἀναλαμβάνον τὰς δυνάμεις του, θὰ ἀτενίσῃ καὶ πάλιν εὐθαρσῶς πρὸς τὸ μέλλον!

Ἡ νὺξ ἐπῆλθεν ἤδη, καλύψασα διὰ τοῦ μελανοῦ πέπλου αὐτῆς τὰς ἐκτάσεις τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης· ἐκράτει ἡσυχία· οὐδὲν ἐφαίνετο, οὐδὲν ἠκούετο· ὁ σπαραγμὸς τοῦ πλοίου ἔπαυσε καὶ ἐσίγησαν οἱ γόοι αὐτοῦ· μόνον ὁ κρότος τῆς κώπης ἐτάραττε τὴν ἀπόλυτον ταύτην σιγὴν καὶ προέδιδε τὴν παρουσίαν ὑπάρξεως. Παρήλθομεν τὸν φανὸν τοῦ Πόρου καὶ εὐθὺ διηυθυνόμεθα πρὸς τὰ Μέθανα· μακρόθεν ἐβλέπομεν ὅλην τὴν παραλίαν φωτιζομένην ὑπὸ μακρᾶς σειρᾶς φώτων, ὧν ἡ ἐμφάνισις ἀπέσπασεν ἡμᾶς ἀπὸ τῶν θλιβερῶν σκέψεων, ὑπομνήσασα, ὅτι ἔπρεπε νὰ σκεφθῶμεν καὶ περὶ τῆς ταχείας ἀποβιβάσεως. Παρωτρύναμεν τοὺς λεμβούχους, οἵτινες ρωμαλέως ἄλλως ἐκωπηλάτουν· αἱ κῶπαι ἰσχυρῶς πλήττουσαι τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης παρῆγον ζωηρὸν φωσφορισμόν, μακρὰ δὲ φωτεινὴ γραμμὴ διεγράφετο ὄπισθεν τῆς λέμβου, ἡς ἡ πορεία ἤδη κατέστη ταχυτέρα. Τὸ ὡραῖον αὐτὸ φαινόμενον ἱκανῶς ἀπησχόλησεν ἡμᾶς καὶ κατέστησε συντομωτέραν τὴν χωρίζουσαν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ἀπόστασιν. Μετ' ὀλίγον εἰσηρχόμεθα εἰς τὸν μικρὸν τῶν Μεθάνων λιμένα καὶ ἀποβιβαζόμεθα, εὐχαριστημένοι ἐκ τῆς ἐκδρομῆς μας, ἥτις ὁμολογουμένως θὰ ἦτο καθ' ὅλα εὐάρεστος... ἂν δὲν ἐνέπνεεν ἡμῖν καί τινας θλιβερὰς σκέψεις. *ὅρα εἰδωνίμερ.ο-μον ἐβλεμον Κθ'*

Κ. Α. ΣΙΔΕΡΙΔΗΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ

ΟΜΟΓΑΛΑΚΤΟΣ ΑΔΕΛΦΟΣ ΤΗΣ

(τέλος)

Εἶχον παρέλθει εἷς, δύο, τρεῖς μῆνες καὶ ὁ φίλος μου Σπυρίδων Λ* οὐδαμοῦ ἐφαίνετο· οἱ ἄλλοι σύντροφοι τὸν συνήντων κάποτε καθ' ὁδόν, ἀλλὰ πάντοτε ἐπειγόμενον, σπεύδοντα, μόλις προφθάνοντα νὰ τοῖς ἀποτείνῃ λέξεις τινὰς χαιρετισμοῦ. Ἡ παροιμιώδης, ἡ ἀδιάκοπος εὐθυμία δὲν τον συνώδευε πλέον ὅπως ἄλλοτε· καὶ ἂν ἐκ συνηθείας ἐξήρχετο ἐκ τοῦ στόματός του σκῶμμά τι λεπτόν, ἢ εὐφυὲς χαριτολόγημα, τόσην ἐπαρουσίαζε τοῦτο ἀντίθεσιν πρὸς τῆς μορφῆς του τὴν κατήφειαν, ὥστε οἱ φίλοι ἤρχισαν νὰ τὸν λυποῦνται. — Ἀλλὰ τί ἔπαθε λοιπὸν ὁ Σπῦρος; μὲ ἠρώτων· σὺ θὰ γνωρίζῃς βεβαίως. Τί ἔπαθε; Μήπως ὑπέστη ζημίας εἰς τὸ ἐμπόριόν του, μήπως πάσχει;

Οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο βεβαίως. Οἱαδήποτε ἐμπορικὴ ζημία δὲν θὰ μετέβαλλε χαρακτῆρα ὡς τὸν ἰδικόν του. Νὰ πάσχῃ σωματικῶς; ἀλλ' ἦτο ἀπὸ σίδηρον κατεσκευασμένος αὐτός, ὅπως τόσῳ συνεχῶς συνείθιζε νὰ λέγῃ καὶ ν' ἀποδεικνύῃ. Ἄλλη ἦτο ἡ αἰτία, καὶ ἐγνώριζον ἐγὼ τὴν ἀρχήν της· ἀλλὰ τὸ τέλος; Διατί νὰ μὴ τηρήσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του ὁ Σπῦρος; ἐσκεπτόμην· διατί νὰ μὲ ἀποφεύγῃ τόσον ἐπιμόνως, ἐνῷ δὲ εἰς τοὺς ἄλλους ἐπαρουσιάζετο, ἀπ' ἐμοῦ νὰ κρύπτηται, ὡς ἂν ἤμην ὁ σκληρότερος τῶν δανειστῶν; Εἶνε ἀληθὲς ὅτι θὰ ἤμην τοιοῦτος, διότι ἐσκόπουν εἰς πρώτην συνάντησιν ν' ἀπαιτήσω τὴν ἐξόφλησιν τοῦ χρέους ἐκείνου· ἀλλά, ἂν μοὶ ἐζήτει μικρὰν προθεσμίαν, ἔστω καὶ ἑνὸς μηνός, πάλιν θὰ τῷ τὴν ἔδιδον, μὰ τὸν Θεόν!

* *

— Εἶνε ἐπάνω ὁ Σπῦρος;

— Ἐπάνω εἶνε, παιδί μου· ὁ Θεὸς σὲ ἔστειλε. Κάμε μου τὴν χάριν νὰ μοῦ τὸν μαλώσῃς ὅσον ἠμπορεῖς· ἐσένα σὲ ἀκούει. Ἄ! μὰ δὲν ὑποφέρεται πλειά! Καλὰ τῆς καθημεριναίς, μὰ νὰ κάθηται κυριακάτικο νὰ διαβάζῃ καὶ νὰ μὴ θέλῃ νὰ ἰδῇ ἄνθρωπο! Πήγαινε νὰ τὸν ἰδῇς καὶ νὰ μοῦ τὸν μαλώσῃς· ἀκούεις; μοὶ εἶπεν, ὑποδεχομένη με ἡ καλή του μήτηρ, ὡραῖος τύπος Σμυρναίας οἰκοκυρᾶς, εὐτραφεστάτης, γλυκολόγου καὶ εὐμόρφου ἔτι. Θέλω νὰ μοῦ τὸν μαλώσῃς, ἐπανέλαβε ποιοῦσα διὰ τῆς δεξιᾶς σχῆμα, ὅπερ θὰ ἐσήμαινε «νὰ μοῦ τὸν δείρῃς», ἂν δὲν συνωδεύετο ὑπὸ μειδιάματος θωπευτικοῦ, ὅσον καὶ πονηροῦ.

Ἀνῆλθον ταχέως τὴν κλίμακα τοῦ ἄνω πατώματος, ἐνῷ ἡ μήτηρ του ἐκίνει ἔτι τὴν χεῖρα παροτρύνουσά με «νὰ τὸν μαλώσω», καὶ ἔκρουσα τὴν θύραν τοῦ δωματίου του.

— Ἐμπρός! μοὶ ἀπήντησεν.

Ἔκρουσα καὶ πάλιν.

— Ἐμπρὸς λοιπόν! ἀπεκρίθη ἐκ δευτέρου διὰ φωνῆς τραχυτέρας.

Ἔκρουσα ἐκ τρίτου διὰ νὰ ἐννοήσω ἐκ τοῦ τρόπου του μέχρι ποίου βαθμοῦ εἶχε μεταβληθῆ ὁ χαρακτὴρ τοῦ εὐθύμου φίλου μου, ὅστις ἐν πάσῃ ἄλλῃ περιστάσει θὰ ἐξεσφενδόνιζε κατὰ τοῦ κωφοῦ ἐπισκέπτου του ἀστειότατόν τινα λόγον.

— Μὰ τί διάβολο! Ποιὸς εἶνε; Ὤχ, ἀδελφὲ δὲν μὲ ἀφίνετε;

— Ἐγὼ εἶμαι! ἀπήγγειλα πανηγυρικῶς, ἀνοίγων τὴν θύραν καὶ εἰσερχόμενος.

— Ἄ! ἐσὺ εἶσαι; Δὲν ἤξευρα κ' ἐγώ. Κάθησε, μοὶ εἶπεν, ἐνῷ ἡ κατηφὴς ὄψις του ἐφαιδρύνετο εἰς τὴν θέαν μου, ὡσεὶ ἀντικατωπτρίζετο ἐπὶ τῆς μορφῆς του τὸ μειδίαμά μου.

— Ἐγὼ εἶμαι, καὶ ἔρχομαι νὰ λογαριασθοῦμε. Ἀλλὰ πρῶτον σύστησέ με εἰς τὴν . . . . κυρίαν σου· ὁ μὴν ἐπέρασε καὶ θὰ ἐνυμφεύθης, πιστεύω....

Αἱ λέξεις αὗται, καίτοι δὲν τὰς ἐχρωμάτισα μὲ κακίαν, ἐπέχυσαν ὠχρότητα ἐπὶ τῆς μορφῆς του καὶ ἀπέσπασαν ἄφωνον ἐκ τοῦ στήθους του στεναγμόν.

— Καὶ σύ! . . ἐψιθύρισε θλιβερῶς. Ὥρμησα καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθην φιλοστόργως. Πρὸ πολλοῦ ἠσθανόμην τὴν ὁρμὴν ταύτην, διότι τὸν ἠγάπων τὸν φίλον μου. Ἔπειτα, ἀφοῦ κατεκάλυψα τὸ πρόσωπόν του διὰ φιλημάτων, ἔκρινα καθῆκόν μου, δι' ἐπιδεξίας κινήσεως τοῦ ποδός, ἣν ἐχρησιμοποίουν κατὰ τὸν μαθητικὸν βίον, ἵνα καταβάλλω ἀντίπαλον, ἔκρινα καθῆκόν μου, λέγω, νὰ τὸν κυλίσω ἐπὶ τοῦ παχέος τάπητος τοῦ δωματίου του, καὶ ἔπειτα νὰ ἐκραγῶ εἰς γέλωτας.

Ὅτε ἀνηγέρθη, χωρὶς ποσῶς νὰ δυσαρεστηθῇ ἐκ τῆς ἐνέδρας μου ταύτης, ἐκάθησε πρὸ τοῦ γραφείου του, ἐφ' οὗ οὐδὲν ἄλλο ἐφαίνετο, ἢ μεγάλη ψαλὶς καὶ τεμάχια μικρὰ χάρτου, τὰ ὁποῖα ἔκοπτε διὰ νὰ περνᾷ ἡ ὥρα του, — τοῦτο δέ, ὡς μοὶ εἶπε κατόπιν, ἦτο ἡ εὐχαριστότο τοῦ ἐνασχόλησις, — καὶ ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν του.

— Ἀλλὰ τί διάβολο ἔχεις! ἀνέκραξα ἀποσπῶν μετὰ κόπου τὰς χεῖράς του, καὶ ἀποκαλύπτων οὕτω δακρύβρεκτον πρόσωπον. Ἔτρελλάθης; Κλαίεις; Μὰ τί ἔχεις, Σπῦρό μου; ἐψιθύρισα ἠρεμώτερον, γλυκύτερον, θωπεύων τὴν παρειάν του διὰ τῆς μιᾶς καὶ σφίγγων τὴν δεξιάν του διὰ τῆς ἑτέρας μου χειρός. Εἰπέ μου ἐμένα. Τί ἔχεις; Τί διάβολο ἔχεις . . ;

* *

Ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου μου, καὶ ἔμεινεν οὕτως ἐπὶ μικρὸν ἀκίνητος, εἶτα, ἀφοῦ ἐπί τινας στιγμὰς ἐδύθισε τὸ βλέμμα του εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, ὡσεὶ ζητῶν νὰ μαντεύσῃ, ἂν ἤμην ἔτι ἄξιος τῆς ἐμπιστοσύνης του, ἡ ποίαν ἐντύπωσιν θὰ παρῆγον ἐν ἐμοὶ οἱ λόγοι του·

— Θέλεις ν' ἀκούσῃς; μὲ ἠρώτησεν ἀποφασιστικῶς.

— Ὅπως νομίζεις σύ· τῷ ἀπεκρίθην μετ' ἐπιφυλάξεως.

— Ἀλλὰ δὲν θὰ εἴπῃς εἰς οὐδένα τίποτε· τοῦτο θὰ ἤρκει νὰ μὲ καταστρέψῃ.

— Αὐτὸ ἐννοεῖται.

— Καὶ δὲν θὰ γελάσῃς μάλιστα, προσέθηκε μετά τινος δόσεως αὐστηρότητος.

— Αὐτὸ δὲν το ἠξεύρω. Ἀλλὰ διὰ νὰ τὸ ἀπαγορεύῃς, πολὺ φοβοῦμαι, ὅτι τὸ προβλέπεις. Βλέπομεν τέλος πάντων. Μὲ τὰ δάκρυά σου βεβαίως δὲν θὰ γελάσω, ἀλλ' ἂν μοῦ εἴπῃς τίποτε ἀστεῖον . . . τί νὰ κάμω κ' ἐγώ;

* *

«Ἀπὸ δύο μηνῶν σὲ ἀποφεύγω διὰ νὰ κρύψω ὅ,τι θεωρῶ ἤδη ὡς ἀναγκαῖον νὰ σοῦ ἐκμυστηρευθῶ, διότι μόνον ἀπὸ σὲ ἐλπίζω παρηγορίαν. Καὶ ἄνευ σοῦ, ἐν τῷ θορυβώδει κύκλῳ τῶν φίλων, θὰ εὕρισκον ἴσως τὴν λήθην τῶν δεινῶν μου, ἀλλ' ἵνα φθάσω μέχρις αὐτῶν, ἔπρεπε νὰ διέλθω κατ' ἀνάγκην πρὸ σοῦ καὶ νὰ σοὶ τὰ εἴπω ὅλα· τοῦτο δὲ βαρέως μὲ ἐτάρασσε. Δὲν θὰ τὸ πιστεύσῃς· καὶ ὅμως σὲ ἐφοβούμην. Ἐφοβούμην τὸν γελωτά σου, ἓν βλέμμα σου μόνον, ἓν μειδίαμα σκωπτικόν, ἡ δὲ ἀφήγησις τοῦ δευτέρου μέρους τῆς ἱστορίας, ἧς εἶχες ἀκούσει τὴν ἀρχήν, θὰ σοὶ ἀπέσπα καγχασμοὺς καὶ σκώμματα, διότι εἶνε κωμική, δὲν ὑπάρχει δὲ οἰκτρότερον πρᾶγμα εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τοὺς ἥρωας τῶν κωμικῶν ἱστοριῶν. ὅταν μάλιστα ἐννοῶσι καὶ τὴν θέσιν των. Μὴ μὲ διακόψῃς· βλέπω ὅτι βιάζεσαι, ἀλλὰ λάβε ὀλίγην ὑπομονήν· θὰ γελάσῃς ταχέως. Ἂν μέχρι τοῦδε ἐχρησίμευον ὡς πρότυπον κακῆς γλώσσης, ἂν ἐπίκρανα καὶ ἐγὼ πολλοὺς καὶ πολλάς, τώρα θὰ μάθῃς πόσον αὐστηρῶς ἐτιμωρήθην, διότι ὡς θεῖαν δίκην ἐκλαμβάνω τὸ πάθημά μου ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις. Γνωρίζεις τὰς περὶ ἔρωτος ἰδέας μου· καὶ τὰς συμμερίζεσαι μάλιστα. Ἔ, πρόσεξε λοιπὸν καὶ σύ. Τὰς ἐπλήρωσα πολὺ ἀκριβά. Ἠγάπησα. Διὰ λογαριασμόν μου ἔκλαυσαν πολλαί. Ἤδη ἦτο ἡ σειρά μου. Ὁ ἔρως, ἐλέγομεν, εἶνε συμφωνία δύο καρδιῶν εἰς τὸ νὰ ἀπατῶσιν ἀλλήλας. Εὐτυχὴς ἐκείνη ἡ καρδία, ἥτις εἶνε μεμυημένη εἰς τὸ ἀπόκρυφον τοῦτο μυστήριον· δὲν θὰ εἶνε αὐτὴ τὸ θῦμα. Ἀπεκλείομεν τὸν ἀληθῆ ἔρωτα τῶν μυθιστορημάτων, ὃν ἐθεωροῦμεν ὡς ἐπάγγελμα διὰ τοὺς ὀκνηροὺς τοὺς μὴ ἔχοντας ἄλλο, καὶ ἐδοξάζομεν τὸν ἰδικόν μας, τὸν εὔθυμον καὶ ἀνώδυνον, τὸν γεννώμενον ἐκ τῆς συναντήσεως δύο βλεμμάτων, καὶ κατεδικάζομεν εἰς θάνατον, διότι ἔζησεν ὑπὲρ τὸ δέον, ἔστω καὶ ἂν ἤνθησεν ὅσον ἐν τριαντάφυλλον. Ὄχι, φίλε μου. Ἠπατώμεθα. Πρόσεξε μὴ τὸ ὁμολογήσῃς καὶ σύ, διότι ἡ ὁμολογία σου θὰ γραφῇ διὰ μαύρων δακρύων. Ἠπατώμεθα. Ὑπάρχει καὶ δι' ἡμᾶς τοὺς τρελλοὺς νέους, τοὺς εὐθύμους καὶ ἐργατικούς, ἔρως τόσον ἰσχυρὸς ὥστε νὰ μεταβάλῃ τὴν τρέλλαν εἰς φρόνησιν καὶ τὴν ἀπαλὴν, τὴν εὐθυμίαν εἰς μελαγχολίαν καὶ νὰ γίνῃ αὐτὸς τὸ κύριον ἡμῶν ἔργον. Ὑπάρχει ἔρως ἁρπάζων σε ἐκ τοῦ μέσου τῆς ὁδοῦ ἣν ἀκολουθεῖς μὲ ὑποσχέσεις ἡδονῶν ἃς οὐδ' ἐφαντάσθης ποτέ, ἡδονῶν οὐρανίων, ἀπεριγράπτων, καὶ ποτίζων σε δηλητήρια τόσῳ πικρά, ὅσον δὲν εἶνε ὁ ἐκπατρισμός, ὁ θάνατος φίλου πιστοῦ, ἡ ἀπώλεια τῆς ὑγείας. Ὑπάρχει τοιοῦτος ἔρως, καὶ θῦμά του εἶμαι ἐγώ, ὁ ἐπὶ τόσα ἔτη καγχάζων εἰς τὸ ὄνομά του . . .

«Μὴ μὲ διακόψῃς, μὴ ἤκουσες ὅτι ἡ ἱστορία εἶνε κωμικὴ καὶ δυσανασχετεῖς, διότι παρατείνεται ὁ πρόλογος. Ἀλλ' εἶνε ἀναγκαῖος καὶ αὐτὸς διὰ νὰ μὲ . . . δικαιολογήσῃ ὀλίγον, ἐξηκολούθησεν ὁ Σπῦρος διὰ φωνῆς γλυκυπίκρου. Τὴν Αἰκατερίνην ἐγνώρισα τὸν χειμῶνα εἴς τινα χορόν· ἐπειδὴ δὲ εἶνε ἄσχημος, τὴν ἐλυπήθην σχεδὸν βλέπων νὰ τὴν παραμελοῦσιν οἱ ἄλλοι, καὶ ἀπεφάσισα νὰ τὴν λάβω ὑπὸ τὴν προστασίαν μου. Τοῦτο μοὶ ἐστοίχισε πολλὰ εἰρωνικὰ μειδιάματα, ἅτινα μοὶ ἐξηκόντιζον αἱ φίλαι της, ἀλλ' ἡ ἀπόφασίς μου ἦτο ἀπόφασις. Ἐχόρευον διηκρῶς μαζῆ της, διότι οὐδεὶς εἶχε τὴν διάθεσιν νὰ μοῦ τὴν ἀμφισβητήσῃ, καὶ διότι ἤθελον νὰ πεισματώσω τὴν Ἀρτέμιδα, ἀλλ' αὕτη, ἡ πονηρά: — Δὲν τρέχετε κάνένα κίνδυνον ἀπόψε, μοὶ ἐψιθύρισε κατὰ τὸν τετράχορον· εὑρίσκεσθε εἰς καλὰς χεῖρας! .... Καὶ νὰ εἰπῇς, ὅτι ἡ Αἰκατερίνη εἶνε πνεῦμά τι ἀκτινοβόλον, κάμμία ἀπὸ τὰς εὐφυίας ἐκείνας, αἵτινες σὲ μαγεύουσι διὰ τοῦ λόγου καὶ σὲ ἀναγκάζουσι νὰ λησμονήσῃς τὴν ἔλλειψιν τῆς καλλονῆς; Ποσῶς! Μετριότης καθ' ὅλα.

Ἀλλ' εἶχεν ἄδικον ἡ ὡραία Ἄρτεμις. Εἰς τὰς καλὰς αὐτὰς χεῖρας ἔτρεξα τὸν φοβερώτερον τῶν κινδύνων, διότι ἔκτοτε τὴν ἀγαπῶ καὶ οὐδεμία σκέψις, οὐδεὶς λογισμὸς δύναται ν' ἀποσπάσῃ τὴν εἰκόνα της ἐκ τῆς καρδίας μου. Ἡ ἄσχημος καὶ δειλὴ κόρη ἐκαλλωπίσθη καὶ ἐξωραΐσθη ἐν αὐτῇ· οὐδὲ τὸ ὡραιότερον κοράλλιον θὰ συγκρίνω ποτὲ μὲ τὰ χείλη της, οὐδὲ τὸν πολυτιμότερον τῶν ἀδαμάντων μὲ τοὺς ὀφθαλμούς της. Ἂς λέγωσιν ὅτι ὁ ἔρως ἐγεννήθη ἐκ τῆς καλλονῆς. Ἐγὼ δύναμαι νὰ βεβαιώσω τὸ ἐναντίον. Πᾶν ἄλλο ἢ ὡραία εἶνε ἡ Αἰκατερίνη μου· ἀλλὰ τὴν ἀγαπῶ, καὶ φαντάσθητι καὶ σὺ τί ἔρως εἶνε αὐτός, πόσον ἐσχυρὸς καὶ παράφορος εἶνε, ἀφοῦ δὲν ἔχει τὰς συνήθεις βάσεις, ἀλλ' ἔχει ρίζας τόσῳ βαθυτέρας!

«Ἡ Αἰκατερίνη ἐν τούτοις οὐδαμῶς συνεμερίζετο τὸν ἔρωτά μου. Μάτην μετεχειρίσθην καὶ κατ' αὐτῆς τὰ διάφορα ἐκεῖνα μέσα, ἅτινα πολυχρόνιος πεῖρα μὲ εἶχε διδάξει. Τίποτε. Ἦτο φιλόφρων, εὐγενής, ἀλλὰ τόσῳ ψυχρὰ καὶ ἐπιφυλακτική, ὥστε, καίτοι δεκάκις τὴν ἐπανεῖδον ἐκ τοῦ πλησίον πρὶν ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν ἐξοχήν, οὐδ' ἅπαξ διετήρησα πρὸ αὐτῆς τὸ θάρρος, δι' οὗ ἤμην ἐφωδιασμένος, ἵνα τῇ ἐκστομίσω μίαν κἂν λέξιν. Τὰ ὄμματά μου ἔλεγον βεβαίως πλειότερα καὶ τῆς φωνῆς ἡ συγκίνησις καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ προσώπου ταραχή, ἀλλὰ ταῦτα πάντα φρονῶ καὶ τώρα ἀκόμη, ὅτι ἀναγινώσκονται μόνον ἀπὸ τοὺς γνωρίζοντας ἀνάγνωσιν, ἡ δὲ Αἰκατερίνη, ἀκόμη ἴσως, δὲν ἔμαθε νὰ συλλαβίζῃ!

«Κατὰ τὸν Ἰούνιον ἔμαθον ὅτι μετέβη οἰκογενειακῶς εἰς Κουκλουτζᾶν. Ἠνάγκασα τὴν μητέρα μου νὰ πεισθῇ ὅτι εἶχεν ἀνάγκην ἐξοχῆς καὶ ἐνοικιάσαμεν ἐκεῖ μικρὸν οἰκίσκον δι' ὅλον τὸ θέρος. Τὴν ἐπεσκέφθην καὶ ἐκεῖ, ἀλλὰ τίποτε. Πᾶσα ἄλλη θὰ ἐνόει, ὅτι χάριν αὐτῆς ἐγκατέλιπον τὰ καλὰ τῆς Σμύρνης, τὰς λεμβοδρομίας μας, τὴν προκυμαίαν, τὰ πρωϊνὰ λουτρά, τὰ θέατρα, τοὺς φίλους πρὸ πάντων, καὶ θὰ ἠσθάνετο εὐγνωμοσύνην τοὐλάχιστον διὰ τὴν αὐταπάρνησίν μου· ἡ Αἰκατερίνη ὅμως οὐδ' ἐνόησεν ἴσως.

«Ἀλλ' ὅλα τὰ πράγματα ἔχουσι τέλος εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Πρωΐαν τινά, διηρχόμην, ὅπως πάντοτε, ἐκ τοῦ κομψοῦ ἐξοχικοῦ της οἰκίσκου, ὅστις εὑρίσκετο ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν πόλιν ὁδοῦ, φερόμενος ἐπὶ τοῦ εὐνοουμένου μου ὄνου, τοῦ *Γαλαροῦ*, ἐφ' οὗ μὲ συνέλαβες τὴν ἑσπέραν ἐκείνην. . . Ὅσῳ ἐπλησίαζον, τόσῳ ἐρωτικώτερον ἠτένιζον πρὸς τὸ κλειστὸν παράθυροντοῦδωματίου της καὶ ηὐχόμην: Ἂς ἤνοιγεν, ἂς ἐπαρουσιάζετο μίαν στιγμήν, ἂς τὴν ἔβλεπον! ὄτε κρτ! τὸ παράθυρον ἀνοίγεται καὶ φαίνεται ἡ Αἰκατερίνη συστρέφουσα εἰς πλεξίδας τὴν κόμην της. Τὴν ἐχαιρέτισα. Ἐκείνη δὲ ἀπήντησε τόσον ἠδέως εἰς τὸν χαιρετισμόν μου, μὲ περιέβαλε διὰ βλέμματος τόσον ἐκφραστικοῦ, τόσον περιπαθοῦς, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ τρελλαθῶ ἀπὸ τὴν χαράν μου. Μετά τινα βήματα ἐστράφην πρὸς τὰ ὀπίσω· ἔκυπτεν ἐκ τοῦ παραθύρου της, μὲ ἠτένιζε, μοὶ ἐμειδία... Ὦ, ἤμην εὐτυχής! Μὲ ἀγαπᾷ! μὲ ἀγαπᾷ! ἐφώναζον ἐν μέσῳ τῆς ἐρήμου ὁδοῦ, ἣν μόλις ἔλουεν ὁ ἀνατέλλων ἥλιος, καὶ μόνος ἐπάτει ὁ *Γαλαρός* μου σφριγῶν, σκιρτῶν καὶ διώκων διὰ τῶν ἐλαφρῶν βημάτων του τοὺς πυργίτας καὶ τὰ φλώρια. Μὲ ἀγαπᾷ! Μὲ ἀγαπᾷ! ἤγειρα ὑψηλὰ τὴν ἀμβλεῖαν ἀλυσσοφόρον βελόνην, ἣν μᾶς δίδουσιν οἱ ὀνηλάται ἵνα κεντῶμεν τοὺς ἀπειθοῦντας ὑποτακτικούς των, καὶ σκῆπτρον βασιλικὸν ἂν ἐκράτουν, δὲν θὰ ἤμην τόσῳ εὐτυχής. Μὲ ἀγαπᾷ!... ἔκραζον. Τὴν ἐπαύριον ἔδρεψα τὰ αὐτὰ ἡδέα μειδιάματα. Τὴν ἑσπέραν κατὰ τὴν ἐπάνοδον ἐπίσης. Ἤμην εὐτυχής, ἀδελφέ, πολὺ εὐτυχής... Ἐπὶ τρεῖς, ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας κατὰ τὴν ἀναχώρησιν, κατὰ τὴν ἐπάνοδον ἐκ τοῦ χωρίου, μὲ ἀνέμενε σχεδὸν εἰς τὸ παράθυρον, ἵνα μὲ περιβάλῃ διὰ τοῦ ἐρωτικωτέρου τῶν βλεμμάτων...

«Τῶρα θὰ βιάζεσαι νὰ μάθῃς καὶ τὸ τέλος. Δὲν ἀργεῖ, διότι εἶνε κακὸν καὶ ἔρχεται σπεῦδον, ὅπως σπεύδει καὶ ἡ εὐτυχία φεύγουσα. Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας δὲν τὴν εἶχον ἰδεῖ καὶ μεγάλως ἀνησύχουν. Τί ἔπαθεν ἀρά γε ἡ Αἰκατερίνη; ἤρχισα νὰ φαντάζωμαι κινδύνους, ἀστασίας, ἄ, ὄχι ἀστασίας, μὲ ἠγάπα· τὸ εἶχον ἰδεῖ! Φόβοι μὲ κατελάμβανον μὴ τὴν ἐξαναγκάσωσιν οἱ γονεῖς της εἰς ἄλλον γάμον. Ἀλλ' ὄχι, θὰ μοὶ ἀνήγγελλε τοῦτο. Εὐτυχῶς οὐδὲν παρόμοιον συνέβαινεν. Ἦτο ἁπλούστατα ἀσθενής, ὡς ἔμαθον. Καὶ τότε, πῶς νὐχόμην ὑπὲρ τῆς ἀναρρώσεώς της! Οἱ φόβοι μου πάντες διελύθησαν, παρέμεινεν ὅμως ἡ ἰδέα τοῦ γάμου της μετά τινος ἄλλου φαντασιώδους ἀντεραστοῦ. Ἀλλ' ὑπῆρχε πρόχειρον τὸ φάρμακον. Θὰ τὴν ἐζήτουν εἰς γάμον, μόλις συνετελεῖτο ἡ ἀνάρρωσίς της. Εἶμαι εὔπορος καὶ ἀνεξάρτητος· τοῦτο εἶνε καλὸν πάντοτε συστατικόν. Ἐκείνη δὲν εἶνε καὶ τόσον ὡραία· τοῦτο εἶνε ἀκόμη καλλίτερον. Ἐτακτοποίησα ὅσον ἠδυνάμην τὰς ὑποθέσεις μου, σοῦ ἐπρόδωσα τὰ σχέδιά μου κατ' ἐκείνας ἀκριβῶς τὰς ἡμέρας, ἐκβιασθεὶς κυριολεκτικῶς ὑπὸ σοῦ, ἡτοιμαζόμην νὰ καταστήσω εὐτυχεῖς ἐμέ, ἐκείνην καὶ τὴν μητέρα μου, ἥτις ἔνα μόνον, ὡς γνωρίζεις, ἔχει πόθον, νὰ μὲ ἀποκαταστήσῃ... Καὶ ἐλησμόνουν πᾶν ἄλλο ἐν τῷ κόσμῳ, φίλους, φίλας, παλαιοὺς ἔρωτας, παλαιὰς ὑποσχέσεις, τὰ πάντα!

«Εἶνε περιττὸν νὰ σοῦ εἴπω ὅτι ἡ μητέρα της μὲ ὑπεδέχθη εὐχαρίστως, ὅτε μαθὼν περὶ τῆς τελείας ἀναρρώσεώς της μετέβην εἰς ἐπίσκεψιν. Ἡ ἀγαθότης καὶ αἱ φιλοφροσύναι εἶνε κόσμοι ἀπαραίτητοι τῶν Σμυρναίδων μας, ὡς γνωρίζεις, ἀλλ' ἐγὼ καὶ τοῦτο ἔτι ἐξέλαβον ὡς ἰδιαίτερον δεῖγμα φιλικωτέρων διαθέσεων, καὶ λάμπων ὅλος ἐκ χαρᾶς, ἐν ὅλῃ τῇ δόξῃ μου, ἔσπευσα εἰς τὸν κῆπον, ὅπου, ὡς μοὶ εἶπον, εὑρίσκετο ἡ Αἰκατερίνη.

«Ἦτο μόνη. Τὴν ἐπλησίασα συγκεκινημένος. Ἐστράφην πέριξ ἵνα ἴδω μὴ ἀδιάκριτός τις ἐπέβλεπε, καὶ ἔπειτα τῇ ἔτεινα τὴν χεῖρα τόσῳ ἀδεξίως, ἢ μᾶλλον τόσῳ φιλικῶς, ὥστε ἐφάνη ταραχθεῖσα.

Καὶ ἤδη θάρρος, καρδία μου! Θάρρος, οὐχὶ διὰ νὰ ἐκμυστηρευθῶ εἰς αὐτήν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπαναλάβω εἰς σὲ αὐτολεξεὶ τὸν πρῶτον καὶ τελευταῖόν μας ἐρωτικὸν διάλογον. Καί. . . ἐμπρὸς κύριε! ἑτοιμάσθητι νὰγελάσῃς. Σὺ τὸ ἠθέλησες· ἄκουσε λοιπόν...

Εἶσθε καλὰ τώρα, κυρία Αἰκατερίνη; τὴν ἠρώτησα, ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ ἐζήτησα νὰ συνθέσω ἄλλην τινὰ ὡραιοτέραν φράσιν. — Καλὰ εὐχαριστῶ, κύριε Σπυρίδων, μοὶ ἀπεκρίθη. Σεῖς; Πῶς σᾶς φαίνεται τὸ χωριό; — Θαυμάσιον! ἀπήντησα μακαρίως. — Τὸ πιστεύω. Σᾶς βλέπω ἢ καλλίτερα σᾶς ἔβλεπον πρὶν ἀσθενήσω μὲ πόσην εὐχαρίστησιν ἐπηγαίνετε καὶ ἤρχεσθε. — Ἔ, κυρία μου! . . . — Ἀλήθεια, πρὸ πολλοῦ ἤθελα νὰ σᾶς εἰπῶ. . . Δὲν γνωρίζετε πόσον..... — Τί λοιπόν; ἠρώτησα ἀναπηδῶν. — Θὰ μὲ νομίζητε ἴσως ἀδιάκριτον, ὅπου σᾶς βλέπω καὶ σᾶς παρακολουθῶ μὲ τὰ βλέμματά μου ... — Ἐγώ! Θεέ μου! — Ἀλλὰ δὲν γνωρίζετε πόσην συμπάθειαν αἰσθάνομαι... — Εἰπῆτε! . . . — Πρὸς τὸ πτωχὸν ἐκεῖνο ζῶον. — Τί!! Τί!! ἀνέκραξα πνευστιῶν, πνιγόμενος. Τί; — Τὸν *Γαλαρόν*. — Τὸν *Γαλαρόν*! ἀνέκραξα βρυχώμενος. — Τί πειράζεσθε, μοὶ εἶπεν, ἐκπλησσομένη ἐκ τῆς ταραχῆς μου. Τὸ *Γαλαρὸν* βέβαια. Χαίρομαι, διότι σεῖς δὲν τὸν δέρνετε, δὲν τὸν τυραννεῖτε. Καὶ ἐγὼ τὸν ἀγαπῶ τόσον πολὺ τὸν καϋμένον! Δὲν ἠξεύρετε ὅτι εἶνε ὁμογάλακτος ἀδελφός μου;

. . . . . .

«Ὁμογάλακτος ἀδελφός της! Ἦτο ἀληθές. Μοὶ τὸ εἶπον καὶ ἄλλοι. Τὸ ἐβεβαίωσε καὶ ἡ μήτηρ της. Ὅτε ἦτο νεωτέρα, ἔπασχε καὶ οἱ ἰατροὶ τῇ διώρισαν ὄνειον γάλα. Ὁ *Γαλαρὸς* ἦτο τότε μικρὸ γαϊδουράκι καὶ ἔπινε τὸ ἥμισυ. Τὸ ἄλλο τὸ ἔπινεν ἡ Αἰκατερίνη!....

«Καὶ τώρα γέλασε, κύριε!... Ἐμπρός! ....Θὰ γελάσω ἐγὼ ἂν μοῦ φείδεσαι οὕτως! ἀνέκραξεν ὁ Σπῦρος σπογγίζων τὸ κάθιδρον μέτωπόν του, καταπόρφυρος, κλονιζόμενος ἐπὶ τῶν ποδῶν του καὶ ἐκρηγνύμενος εἰς γέλωτα φοβερόν.

* *

Τρέμων ἤνοιξα τὸ παράθυρον διὰ νὰ εἰσέλθῃ ὁ πνέων ἄνεμος, ἔσυρα πρὸς αὐτὸ τὸν πτωχόν μου φίλον, καὶ οὐδὲ λέξιν ἐτόλμησα νὰ ἐκφέρω, διότι ἐν τοιαύτῃ εὑρίσκετο ταραχῇ, ὥστε ἐν καὶ μόνον βλέμμα μου ἐφανταζόμην ὅτι θὰ εἶχε τὴν δύναμιν νὰ τὸν θανατώσῃ....

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Πνευματικὴ ἰδιοκτησία

Παντοῦ τὰ πάντα.

Ἠγγείλαμεν ἤδη τὴν προσεχῆ εἰς Μαδρίτην σύνοδον τοῦ συνεδρίου, ὅπερ σκοπεῖ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς πνευματικῆς ἰδιοκτησίας, εἴχομεν δὲ καὶ τὴν κακεντρέχειαν τότε νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν θὰ λάβῃ μέρος, ἵνα διαφυλάξῃ καὶ αὐτὴ τοὺς πόρους τινῶν ἐκ τῶν γνησιωτέρων τέκνων της. Καὶ ἐφέρομεν ὡς παράδειγμα λόγιόν τινα, οὐχὶ βεβαίως φανταστικόν, τυχόντα τῆς πρωτοφανοῦς εὐτυχίας νὰ ἴδῃ ἔργον, ὅπερ εἶχε

μεταφράσει, μεταφερόμενον ἐκ δευτέρου εἰς τὴν ἀρχικὴν του γλῶσσαν ρώς γνήσιον προϊὸν τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας. Καὶ ὅμως παντοῦ τὰ αὐτά. Ἰδοὺ ὁραία ἱστορία, ἥτις δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς παρηγορία. Ὁ κ. Dreyfus εἶχεν ἐκδώσει πρὸ διετίας κωμῳδίαν τινά, ἥτις καὶ παρεστάθη. Τὴν κωμῳδίαν ταύτην μετέφρασεν ἐπὶ λέξει ὁ ἱσπανὸς λόγιος κ. Βλάσκος καὶ τὸ μόνον, ὅπερ προσέθηκεν εἰς αὐτὴν ἦτο νέα τις ἐπιγραφή. Ἄ, ὄχι. Προσέθηκεν ἔτι καὶ μίαν ἀφιέρωσιν: «Τῇ προσφιλεστάτῃ μου μητρὶ· καὶ τὴν ἑξῆς σημείωσιν: «Ἀπαγορεύεται ἡ ἄνευ ἀδείας τοῦ συγγραφέως μετάφρασις καὶ ἡ ἀπὸ σκηνῆς διδασκαλία!!»

Καὶ παραπονεῖται τώρα ὁ κ. Dreyfus διὰ χαριτωμένου του ἄρθρου λέγων: Δὲν φθάνει ὅτι ἀφιεροῖ τὸ ἔργον μου εἰς τὴν μητέρα του, ἀλλά... εἶνε φόβος μὴ μὲ καταδιώξῃ ἴσως ὡς μεταφράσαντα αὐτὸ ἄνευ ἀδείας του. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ Γαλλικὴ ἔκδοσις προηγεῖτο κατὰ δύο ἔτη τῆς Ἱσπανικῆς, ἀλλά... αὐτὸ εἶνε τὸ φοβερώτερον—ὁ κ. Βλάσκος εἶνε μέλος τοῦ συνεδρίου πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πνευματικῆς ἰδιοκτησίας καὶ ... τίς οἶδε πόσους κεραυνοὺς θὰ ἐξακοντίσῃ κατὰ ... τῶν παραχαρακτῶν!..

Ἡ καταγωγὴ τοῦ μηδενισμοῦ

Τὸν ἑξῆς ὡραῖον ὁρισμὸν τοῦ μηδενισμοῦ ἐξακοντίζει κατὰ τῶν Γερμανῶν Ρῶσσός τις διπλωμάτης. Τὸν παραδίδομεν εἰς τὴν μελέτην τῶν σοφῶν νεωτεριστῶν, οἵτινες πειρῶνται νὰ μεταδώσωσι καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα πᾶν ὅ,τι ἀλλαχοῦ ἐδιδάχθησαν ἀνεξετάστως τῆς ποιότητος καὶ τῶν συνεπειῶν του.

«Ὁ μηδενισμὸς εἶνε δηλητηριώδης καρπὸς τῆς ψευδοῦς ἐκείνης ἐπιστήμης, ἥτις, ἀξιοῦσα ὅτι τὰ πάντα ἐξηγεῖ, οὐδὲν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ, ἥτις προτάσσει τὰς ὑψηλοτέρας ἀρχάς, ἵνα καταλήξῃ εἰς τὰ εὐτελέστερα τῶν συμπερασμάτων, ἥτις ἀναχωρεῖ ἐκ τῆς μηχανικῆς ἰσορροπίας, τῆς ἀλληλουχίας τῶν φυσικῶν δυνάμεων, τοῦ ἀεικινήτου τῶν σωμάτων, ἵνα εὕρῃ τὸν λόγον δι' ὃν μορφάζουσιν οἱ ὑπνοβάται καὶ καταλύσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἀνθρωπίνου λογικοῦ.»

«Ἡμεῖς, λαὸς νέος, ἔσχομεν τὴν ἀτυχίαν νὰ παραλάβωμεν τὰς διανοητικὰς κακίας ἔθνους προώρως γηράσαντος! Ὁ μηδενισμὸς δὲν εἶνε τοπικόν τι προϊόν· εἶνε γερμανικὸν μεταδοτικὸν νόσημα!..»

Δὲν νομίζετε ὅτι αἱ γραμμαὶ αὗται ἔπρεπε νὰ εἶνε τὸ ἐγκόλπιον τῶν ἐκ Γερμανίας ἐπανερχομένων ἐπιστημόνων;

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

ΤΑΜΕΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑΣ

«*Εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ*» (Α' *Τιμ.* γ', 1.). Τὸ ῥητὸν τοῦτο τοῦ θεσπεσίου Παύλου ἑρμηνεύων ὁ θεῖος Χρυσόστομος λέγει: «*Εἴ τις ταύτην ἔχει τὴν ἐπιθυμίαν, ὥστε μὴ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς αὐθεντίας ἐφίεσθαι μόνον, ἀλλὰ τῆς προστασίας, οὐκ ἐγκαλῶ*». Καὶ ὅμως κατὰ τὴν καθ' ἡμᾶς ἡλικίαν, ὡς αὐτὰ τὰ πράγματα πρόκειται εἰς μαρτύριον ὅσον περίτρανον καὶ ἀψευδές, τόσον μᾶλλον ἀνιαρὸν καὶ θυμοδακές, πολλοὶ μέν εἰσι, καὶ δὴ ἐκ τῶν εἰς τοὺς εὐανθεῖς λειμῶνας τῆς θείας σοφίας ἁβρῶς ἐντρυφησάντων, οἱ περὶ τὴν θνηφόρον τράπεζαν συνωθούμενοι καὶ συνθλιβόμενοι, οὐχὶ τὴν τοῦ λαοῦ πνευματικὴν προστασίαν τε καὶ ὁδηγίαν ἐπιζητοῦντες, οὐχὶ εἰς ὀρθοτομίαν τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας ἀποσκοποῦντες, ἀλλὰ τῆς ἐκ τοῦ ἄρχειν ματαίας ὀρεγόμενοι δόξης· ὀλίγιστοι δὲ δυστυχῶς καὶ τοῖς δακτύλοις μετρούμενοι οἱ συναισθανόμενοι ὁποῖον δυσφόρητον ἄχθος ἐπωμίζονται ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, τῆς τοῦ ἐμπιστευθέντος αὐτοῖς λογικοῦ ποιμνίου σωτηριώδους προστασίας ἐπιλαμβανόμενοι. Διὸ βλέπομεν ὅτι οἱ μὲν ἐξ ἐκείνων, ὡςεὶ φθονοῦντες τὴν τῶν πιστῶν σωτηρίαν, κρύπτουσιν ἀπ' αὐτῶν, παρὰ τὴν κυριακὴν ἐντολήν, τὸ τῆς γνώσεως τάλαντον· οἱ δέ, μέσον πρὸς πλουτισμὸν ἡγούμενοι τὴν ἱεραρχίαν, ὅλον αὐτῶν τὸν βίον καταναλίσκουσιν εἰς τὸ συλλέγειν περιπαθῶς σκυβαλικὸν ἀργύριον, μηδ' αὐτοὶ εἰδότες οἱ δείλαιοι τίνι ἔσται ἃ ἠτοίμασαν· ἄλλοι δὲ συθαριτικῶς διαιτώμενοι καὶ ἐπὶ στρωμάτων πτιλωτῶν ἀπεριμερίμνως ἀνακλινόμενοι, καί, κατὰ τὸν κωμικὸν εἰπεῖν (*Νεφ.* ς.9.):

ἐν πέντε σισύραις ἐγκεκορδυλημένοι

ὑπερμαζῶσιν ἐκ τῆς ἄγαν χλιδῆς, τέλεον τοῦ ποιμνίου ὀλιγωροῦντες, ὑπὲρ οὗ τὴν ψυχὴν αὐτῶν τιθέναι ἐντέλλονται ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος· ἕτεροι δέ, ἐν κοσμικοῖς ἐμπλεκόμενοι πράγμασι, μᾶλλον δ' εἰπεῖν ἐκ φατριαστικοῦ ἀγόμενοι πνεύματος, καὶ ἀγοραίοις συναναφερόμενοι ἀνδραρίοις, κατέρχονται ἀναξίως τοῦ ὑψηλοῦ αὐτῶν ἀξιώματος εἰς τὴν πολιτικὴν κονίστραν, ἵνα ἀρεστοὶ γένωνται τοῖς ἰσχύουσιν· οὐδ' εἰς νοῦν τίθενται οὗτοι τὴν ἄνωθεν ἐπαπειλουμένην ὀργήν: «*Ῥομφαία, ἐξεγέρθητι ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου*, κτλ.» (Ζαχ. ιγ', 7).

Ὀλίγιστοι, ὡς ἔφθημεν εἰπόντες, εἰσὶν οἱ ἐν ἐπιγνώσει τῆς ἑαυτῶν ἀποστολῆς ἐργασθέντες, ἤτοι ὃς μὲν εἰς διδασκαλίαν καὶ νουθέτησιν τοῦ ἐμπιστευθέντος αὐτῷ ποιμνίου, ὃς δὲ εἰς πλουτισμὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς φιλολογίας διὰ τῆς δημοσιεύσεως ἀρχαίων συγγραμμάτων τέως ἀνεκδότων· ἕτερος εἰς πραγματείας πολλὰ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα διευκρινούσας· ἄλλος εἰς ἱστορικὴν περιγραφὴν τῆς λαχούσης αὐτῷ ἐπαρχίας, καὶ ἄλλος εἰς ἄλλα ὁπωσοῦν σπουδαῖα. Ἀλλὰ μεταξὺ τούτων πάντων διαπρεπῆ τόπον κατέχει ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης πρώην Λαρίσσης κ. Δωρόθεος ὁ Σχολάριος. Ὁ πεπαιδευμένος ἱεράρχης οὗτος, εἰ καὶ τὴν ἡλικίαν πολιός, καὶ τὸ δὴ χεῖρον, συχνάκις καταπτυχόμενος ἐκ χρονίου ῥευματισμοῦ τῶν τε χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν, οὐχ ἧττον ὅμως ἔσχε τὴν ἀκαταπόνητον καρτερίαν νὰ διεξέλθῃ ἅπαν τὸ ἐν τῇ *Ἑλληνικῇ Πατρολογίᾳ* τοῦ J. P. Migne περιεχόμενον, καὶ νὰ συντάξῃ τὴν προσφωῦς ὀνομασθεῖσαν *Κλεῖδα Πατρολογίας καὶ Βυζαντινῶν Συγγραφέων*, τῷ 1879 τύποις ἐκδοθεῖσαν, καὶ ἀποτελουμένην ἐκ σελίδων 611 ἐν σχήματι φύλλου κοινοῦ. Τὸ πόνημα εἶναι κλεὶς ὄντως, δι' ἧς ὁ ἀνοίγων εἰσέρχεται εἰς κῆπον παντοδαποῖς καὶ εὐόσμοις ἄνθεσι τῆς οὐρανίου σοφίας κατάκοσμον. Εἶναι οἱονεὶ ἡ ναυτικὴ πυξίς, ἧς ἄνευ ἀμήχανον νὰ διαπλεύσῃ τις τὸν ἀχανῆ ὠκεανὸν τοῦ ἑξ ἑκατὸν ἑξήκοντα καὶ ἑνὸς τόμων μεγάλου τετάρτου σχήματος καὶ τὸ πλεῖστον ὀγκωδῶν συγκειμένου συντάγματος τούτου, καὶ εὕρῃ οὕτω τὸ ποθούμενον ἀγκυροβόλιον.

Δὲν ἠρκέσθη δὲ ὁ σεβασμιώτατος ἱεράρχης εἰς τοῦτο καὶ μόνον τὸ ἔργον, ἀλλ' ἀπρὶξ ἐχόμενος καὶ δυσαπαλλάκτως ἔχων τοῦ ἐνθέου πόθου αὐτοῦ, ἡράκλειον ἀληθῶς ἐξετέλεσεν ἆθλον, ὃν ἄλλος ἀνὴρ νέος καὶ σφρίγους πλήρης ἤθελεν ἴσως ἀποκνήσει νὰ ἐκτελέσῃ· τουτέστιν, ἀνελίξας ἐπισταμένως τὰ κείμενα ἁπάντων τῶν ἐν τῇ *Πατρολογίᾳ* ἐκδοθέντων συγγραμμάτων τῶν θείων πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν αὐτῇ συμπεριληφθέντων, καὶ καθ' ἕκαστον φιλοκρινήσας αὐτά, συνέπηξε καὶ κατήρτισε κατὰ στοιχεῖον φιλοσοφικὸν οἱονεὶ λεξικὸν τῶν ἐν αὐτοῖς κυριωτέρων ἐννοιῶν, φράσεων καὶ ὑποθέσεων, οὐκ ὀλίγα προσθείς, ὡς ἐκ πλειογασμοῦ φιλοτιμίας, καὶ ἐκ τῶν Βυζαντινῶν ἱστοριογράφων, τῶν τε Εὐσταθίου *Παρεκβολῶν εἰς Ὅμηρον* καὶ ἄλλων Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ λογογράφων, καὶ *Ταμεῖον τῆς Πατρολογίας* ἐπιγράψας τὴν πολύτιμον ταύτην βίβλον ἐξέδωκεν ἤδη τῷ 1883 ἕνα τόμον τοῦ αὐτοῦ τῇ Κλειδὶ σχήματος, ἐκ σελίδων 512 ἀποτελούμενον καὶ περιλαμβάνοντα τὰ στοιχεῖα Α—Β. Ἔναγχος δ' ἤρξατο καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων ἡ κατὰ τεῦχη ἔκδοσις, ἐξ ὧν προῆλθεν εἰς φῶς τὸ Γ, ἐν σελίσι 100 περιλαμβανόμενον. Ἐξ ἀναλογίας δὲ τῶν ἐκτετυπωμένων πρὸς ἅπερ εἴδομεν χειρόγραφα συνεικάζοντες ὑπολογιζόμεθα, ὅτι τὸ ὅλον ἔργον ἀπαρτισθήσεται ἐκ πέντε τόμων, ἂν μὴ πλέον· καθότι τῶν στοιχείων τινὰ περιέχουσιν ὕλην πλουσιωτάτην.

Πολλῶν μακαρισμῶν ἄξιος εἶναι ὁ γεραρὸς ἱεράρχης οὐ μόνον χάριν τῶν προλαβουσῶν γενναίων χρηματικῶν χορηγιῶν αὐτοῦ πρὸς διάδοσιν τοῦ τῆς παιδείας οὐρανίου δωρήματος, ἀλλὰ καὶ ὡς παρασκευάσας πόνημα, ὅπερ πρόκειται τοῖς καλλιεργοῦσι τὴν ἱερὰν ἐπιστήμην βοήθημα χρησιμώτατον καὶ ἀπαραίτητον, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ χειραγωγοῦνται εἰς εὐχερῆ καὶ ἄπρον εὕρεσιν τοῦ ζητουμένου· ἀλλὰ καὶ οἱ μὴ κεκτημένοι τὸ πολύτιμον τῆς *Πατρολογίας* σύνταγμα, διευκολύνονται ὁπωσδήποτε περὶ τὴν εὕρεσιν ἔχοντες μετὰ χεῖρας ἄλλας ἐκδόσεις τῶν πατέρων. Ὡς μόνην δ' ἀμοιβὴν τῶν μακρῶν καὶ ἀτρύτων πόνων, οὓς ἀνέτλη, δὸς δ' εἰπεῖν, καὶ τῆς ἤδη καταβληθείσης καὶ μέχρι τῆς ὁλοσχεροῦς ἐκτυπώσεως τοῦ ἔργου καταβληθησομένης ὑπερόγκου δαπάνης, λογιζέσθω τὴν ἄφατον ἐκείνην γλυκυθυμίαν, ἣν ἐνδομύχως αἰσθάνεται πᾶς ὁ πράττων τὸ ἀγαθόν· διότι ὀκνοῦμεν νὰ εἴπωμεν, ἂν ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, καθ' ἃς ὁ χείμαρρος τῶν ἐκφύλων καὶ δυςνούμων μυθιστορημάτων κινδυνεύει νὰ παρασύρῃ καὶ αὐτοὺς φεῦ τοὺς κληρικούς, τοιαῦτα πάσης σπουδῆς ἄξια πονήματα, οἷον τὸ μετὰ χεῖρας, θὰ τύχῃ τῆς προσηκούσης ζητήσεως πρὸς ἐπικάλυψιν ἐλαχίστου γοῦν μέρους τῆς ὅλης δαπάνης. Ὅθεν ἠθικὸν κέρδος αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν φαινομένην κατάκριτον ἀκηδίαν τῶν πλείστων, ἀρχιερέων ἔστω τὸ κυριακὸν ἐκεῖνο φθέγμα, ὅπερ ἐπιφωνοῦμεν αὐτῷ: «*Πολλοὶ εἰσὶ κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί*». (Ματθ. κ', 16).

Ἐν τῇ ἐν φύλλ. 35 περὶ *Κορωπίου* διατριβῇ μεταγραπτέον τὸ κατὰ παραδρομὴν γραφὲν *Λιγιάλεων* εἰς «*Αἰγάλεων*».

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. ΛΕΩΝΗ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1887. ΕΤΟΣ Δ', ΑΡΙΘ. 37.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΓΡΑΦΕΙΑ. Πλατεῖα ΚΕ' Μαρτίου, παρὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΜΕΤΑ ΔΕΑΤΙΟΥ

καὶ πωλεῖται λεπτ. 15. Παλαιὰ φύλλα λεπτ. 20.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐν Ἑλλάδι δραχμαὶ 10. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 12.

ΤΙΜΗ ΑΓΓΕΛΙΩΝ. Ὁ στίχος ἅπαξ δρ. 1, δὶς 1,50. Διὰ πλειοτέρας καταχωρίσεις κατ' ἀποκοπήν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐξεδόθησαν

122) **Ἰφιγένεια ἐν Αὐλίδι** τοῦ Ρακίνα, μεταφρασθεῖσα ἐμμέτρως καὶ ἐπὶ λέξει ὑπὸ Γεωργίου Ζαδέ, μετὰ γραμματιῶν, φιλολογικῶν καὶ κριτικῶν σημειώσεων. Ἀθήνησι, σχ. 8ον, σελ. α'—κη' καὶ 130.

123) **Στρατιωτικὴ Πρόοδος**, μηνιαῖον περιοδικὸν σύγγραμμα, ἐκδιδόμενον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν λοχαγῶν τοῦ πυροβολικοῦ Λ. Λαπαθιώτου καὶ Κλ. Κλεομένους. Ἔτος Α', τεῦχος α'.

Ἱστορία Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ὑπὸ Κ. Παπαρρηγοπούλου. Τεῦχ. 40—43. Ἐκδότης Ἀνέστης Κωνσταντινίδης.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἀσχολούμενος εἰς τὴν ἐκπόνησιν «ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ» **ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς σήμερον**, παρακαλῶ τοὺς κατόχους οἱουδήποτε δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς **Τουρκοκρατίας** ἀναγομένου ἢ οἱασδήποτε χρησίμου πληροφορίας εἰς τὸν καθόλου βίον τοῦ **Ἀθηναϊκοῦ λαοῦ** κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀφορώσας, νὰ μοὶ καταστήσῃ ταῦτα γνωστά.

Δ. Γρ. Καμπουρογλους.

Πωλεῖται καὶ ἰδιαιτέρως ἀντὶ δρ. 3.

M. Emile de Girardin

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Η ΑΓΑΠΗΣΑΣΑ ΔΥΟ

Κατὰ μετάφρ. τῆς κ. Ε. Β.

1ον

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Γραμμὴ Πειραιῶς-Κορίνθου-Αἰγίου-Πατρῶν

		Ἀμαξ. 1 Ταχεῖα	Ἀμαξ. 3 Κοινὴ	Ἀμαξ. 33 Κοινὴ
Ἐκ Πειραιῶς	ἀναχ.	7.25 π. μ.	11 π. μ.	4. μ.μ.
» Ἀθηνῶν	»	8 »	11.35 »	4.35 »
Κόρινθον	ἀφ.	11.18 »	3.10 »	8.45 »
	ἀν.	11.38 »	3.35 »	
Αἴγιον	ἀφ.	2.44 μ. μ.	7.21 »	
	ἀν.	2.50 »	7.28 »	
Πάτρας	ἀφ.	4.10 »	9.15 »	

		Ἀμαξ. 2 Ταχεῖα	Ἀμαξ. 4 Κοινὴ	Ἀμαξ. 32 Κοινὴ
Ἐκ Πατρῶν	ἀν.	7 π. μ.	10.45 π. μ.	
Αἴγιον	ἀφ.	8.20 »	12.32 μ. μ.	
	ἀν.	8.28 »	12.40 »	
Κόρινθον	ἀφ.	11.35 »	4.35 »	
	ἀν.	11.55 »	5 »	8. π. μ.
Ἀθήνας	ἀφ.	3.25 »	8.43 »	12.30 μ.μ.
	ἀν.	3.40 »	8.58 »	12.45 »
Πειραιεῖ	ἄφ.	3.37 »	9.18 »	1.05 »

Γραμμὴ Κορίνθου-Ἄργους-Ναυπλίου

		Ἀμαξοστ. 201			Ἀμαξοστ. 204	
Ἐκ Κορίνθου	ἀν.	12 μ.μ.	Ἐκ Ναυπλίου	ἀν.	12.10 μ.μ.	
Ἄργος	ἀφ.	2.30 »	Ἄργος	ἀφ.	12.35 »	
	ἀν.	2.40 »		ἀν.	12.45 »	
Ναύπλιον	ἀφ.	3.05 »	Κόρινθον	ἄφ.	3.15 »	

Τοπικαὶ ἁμαξοστοιχίαι

Γραμμὴ Κορίνθου-Ξυλοκάστρου

Ἐκ Κορίνθου	ἀν. 7 π. μ.	Ἐκ Ξυλοκάστρ.	ἀν. 8.45 πμ.
Ἐκ Κιάτου	» 7.56 »	Ἐκ Κιάτου	» 9.22 »
Εἰς Ξυλόκαστρ.	ἀφ. 8.30 »	Εἰς Κόρινθον	» 10.15 »

Γραμμὴ Ἀκράτας-Αἰγίου-Πατρῶν

Ἐξ Ἀκράτας	ἀν. 7 π. μ.	Ἐκ Πατρῶν	ἀν. 4.15 μ.μ.
Ἐκ Διακοπτοῦ	» 7.46 »	Ἐξ Αἰγίου	» 6.11 »
Ἐξ Αἰγίου	» 8.36 »	Ἐκ Διακοπτοῦ	» 6.54 »
Εἰς Πάτρας	ἀφ. 10.30 »	Εἰς Ἀκράταν	ἀφ. 7.35 »

Γραμμὴ Ναυπλίου-Ἄργους-Μύλων (Λέρνη)

Ἐκ Ναυπλίου	ἀν. 7 πμ	10.50πμ	5 μμ
Ἐξ Ἄργους	» 7.40 »	11.30πμ	2.50μμ ἀφ. 5.30μμ
	(ἀφ. 8.05 »	11.55πμ	3.15μμ
Μύλους	(ἀν. 8.20 »	12.05πμ	3.25μμ
Ἄργους	» 9 »	ἀφ. 12.30πμ	4 μμ ἀν. 5.40μμ
Εἰς Ναύπλιον	ἀφ. 9.30 »		4.30μμ ἀφ. 6·10μμ

Αἱ ἁμαξοστοιχίαι 1 καὶ 2 ἐκτελοῦσι τὸ δρομολόγιόν των εἰς οὐδεμίαν σταθμεύουσαι στάσιν. Πᾶσαι αἱ λοιπαὶ σταθμεύουσιν εἰς τὰς διαμέσους στάσεις δι' ἐπιβάτας καὶ ἐμπορεύματα, συμφώνως μὲ τὸ εἰς τοὺς σταθμοὺς ἀνηρτημένον λεπτομερὲς δρομολόγιον. Οἱ ἐπιβάται Μύλων (Ναυπλίου) οἱ ἀφικνούμενοι εἰς Ἄργος τὴν 12.30' μ. μ. ἀναχωροῦσι διὰ μὲν τὴν Κόρινθον καὶ Ἀθήνας τὴν 12.45' διὰ δὲ τὸ Ναύπλιον τὴν 2.40' μ. μ.

ΣΗΜ. Ἡ ἔναρξις τῆς λειτουργίας τῆς γραμμῆς Αἰγίου-Πατρῶν θέλει εἰδοποιηθῆ, ἐν καιρῷ.

ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ ΚΑΖΑΖΗ

καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου

ΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΙ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΤΙΜΑΤΑΙ ΛΕΠΤΩΝ 25

Ὁ ποιητὴς κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΡΤΙΝΕΛΗΣ, ὁ ἐκδώσας καὶ ἰταλιστὶ διάφορα ἔργα, ἐκτιμηθέντα μάλιστα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἰταλίᾳ, ἐν ᾗ τυγχάνει καὶ μέλος διαφόρων Ἀκαδημιῶν, ἔχων διαθέσιμους τινὰς ὥρας δέχεται μαθητρίας καὶ μαθητάς, ἵνα παραδώσῃ εἰς μὲν τοὺς Ἕλληνας ἰταλικὴν γλῶσσαν καὶ φιλολογίαν, εἰς δὲ τοὺς ἀλλοδαποὺς ἑλληνικήν· ἐὰν δ' εὕρῃ μαθητὰς καταλλήλους, εἶνε πρόθυμος νὰ παραδώσῃ κριτικὴν καὶ αἰσθητικήν. Ἡ «Ἑβδομὰς» θεωροῦσα ἀπόκτημα πολύτιμον τοιοῦτον διδάσκαλον, εἶνε βεβαία ὅτι πολλοὶ θὰ σπεύσωσι νὰ ἐπωφεληθῶσι τῆς διδασκαλίας τοῦ προσφιλοῦς ποιητοῦ καὶ ζωνεργάτου της.

Η ΕΝΩΣΙΣ—L' UNION

ΓΑΛΛΙΚΗ ΠΥΡΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ἱδρυθεῖσα τὸ 1828

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 80 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ

Γεν. ἀντιπρόσωπος ἐν Ἑλλάδι καὶ πράκτωρ ἐν Ἀθήναις

Δ. Γ. ΜΑΚΚΑΣ

Γραφεῖα	Ἀσφάλειαι
Ἐν Ἀθήναις παρὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τὸ γραφεῖον τῆς «Ἑβδομάδος». Ἐν Πειραιεῖ παρὰ τῷ κ. Χ. Β Φωτίου, οἰκία Π. Δαμάσκου ἢ Π. Ζ. Οἰκονόμου· ὁδ. Ἀριστείδου.	κατὰ τοῦ πυρὸς οἰκιῶν, ἀποθηκῶν, ἐργοστασίων, ἐμπορευμάτων, ἐπίπλων, ἀποσκευῶν κλπ. Τὰ συμβόλαιά της δεκτὰ παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ οἰκία ἐν ὁδῷ Σοφοκλέους ἀριθ. 14 (ἀνάθεν τῆς οἰκίας Σούτζου), μὲ πέντε δωμάτια καὶ μίαν αἴθουσαν.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΠΕΚ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΟ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

90 ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΕΧΡΩΜΑΤΙΣΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΦΥΣΙΝ

ΕΙΣ ΜΕΡΗ ΤΡΙΑ

Α' ΘΗΛΑΣΤΙΚΑ - Β' ΠΤΗΝΑ

Γ' ΕΡΠΕΤΑ, ΙΧΘΥΣ, ΜΑΛΑΚΙΑ, ΕΝΤΟΜΑ, ΣΚΩΛΗΚΕΣ ΚΑΙ ΑΚΤΙΝΩΤΑ

Μετ' ἐπεξηγηματικοῦ κειμένου κατὰ τὴν συγγραφὴν

τοῦ

DR. G. H. DE SCHUBERT

ὑπὸ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Χ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

Ὑφηγητοῦ τῆς Ζωολογίας ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ

Τιμᾶται δεδεμένον Δρ. 25

Τὸ εἰκονογραφημένον τοῦτο ἔργον παρίστησι τὰ ζῷα κατ' εἴδη διηρημένα, βιοῦντα ἐν τῇ φύσει κατὰ τὸν ἰδιάζοντα ἑκάστῳ αὐτῶν χαρακτῆρα. Τὸ ἀναλαβὸν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου καλλιτεχνικὸν κατάστημα κατέβαλε κατὰ τὴν διακόσμησιν πᾶσαν φροντίδα, οὕτως ὥστε ὡς πρὸς τὴν κατὰ φύσιν ἀπεικόνισιν καὶ τὸν πιστὸν χρωματισμὸν ΟΥΔΕΝ ΕΤΕΡΟΝ ΕΡΓΟΝ ΔΥΝΑΤΑΙ ΝΑ ΠΑΡΑΒΑΘΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΝ, καὶ διὰ τοῦτο εἶνε τὸ ἔργον αὐτὸ ἀπαραίτητον διδακτικὸν βιβλίον τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας.

Σπανίως τῷ ὄντι ἔτυχεν ἔργον ἐν τόσῳ βραχεῖ χρόνῳ τόσης καταπληκτικῆς διαδόσεως καὶ τόσους φίλους προσεκτήσατο ἕνεκα τῆς πρακτικῆς αὐτοῦ ἀξίας, ἣν οὐδὲ κατὰ προσέγγισιν ἄλλα ὅμοια ἔργα ἔλαβον μέχρι τοῦδε, ὅσον ἡ Ἱστορία τῶν ζῴων τοῦ SCHUBERT. Ἡ τιμὴ τοῦ βιβλίου, συγκρινομένη πρὸς τὴν λαμπρὰν διακόσμησιν αὐτοῦ, εἶνε ἐφικτὴ πάσῃ οἰκογενείᾳ καὶ σχολῇ.

Ὁ ἐκδότης ΚΑΡΟΛΟΣ ΜΠΕΚ

Διευθύνσεις

Γ. ΠΑΜΠΑΝΟΣ ὀδαντοϊατρός. Ὁδ. Πατησίων 3.

ΑΔΕΛΦ. ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΙ ἔμποροι. Ὁδ. Εὐαγγελ.

Ν. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ δικηγόρος. Ὁδ. Εὐριπίδου 46.

Μ. ΑΡΝΙΩΤΗΣ βιβλιοδέτης, ὄπισθεν Χρυσοσπηλαιωτ.

Ἰ. ΠΛΑΤΥΣ ξυλογράφος, ὁδὸς Ἀγ. Μάρκου

ΕΛΛΗΝ. ΗΛΕΚΤΡ. ΕΤΑΙΡΕΙΑ. Ὁδ. Φιλελλήνων 22.

ΚΑΡΟΛΟΣ ΜΠΕΚ βιβλιοπώλης, ἐκδότης. Ὁδ. Ἑρμοῦ

ΓΕΡΑΣΙΜΙΔΗ Σ ἰατρὸς γυναικολόγος. Ἀρχ. ὁδ. Πειρ.

ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΒΙΣΒΙΖΗΣ, δικηγόρος, ὁδ. Ἀδριανοῦ 67.

ΛΕΩΝ ΟΛΙΒΙΕ καθηγ. Γαλλικ. ὄπισθεν Θεάτρου Ἀθ

Ὀκτώβριος Ἡμερομηνία N.	Ἡ.	Ἡμέρ.	ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ Ἑορταὶ
22	10	Σάββ.	Εὐλαμπίου καὶ Εὐλαμπίας μαρτ.
23	11	Κυρ.	Φιλίππου Ἀποστ. καὶ Θεοφάνους.
24	12	Δευτ.	Προβοῦ, Ταράχου καὶ Ἀνδρον. μαρτ.
25	13	Τρίτη	Κάρπου Παπύλου καὶ Ἀγαθονίκης.
26	14	Τετ.	Λαζαρίου καὶ Κοσμᾶ τοῦ ποιητοῦ.
27	15	Πέμπτ.	Λουκιανοῦ μάρτυρος.
28	16	Παρ.	Λογγίνου τοῦ ἑκατοντάρχου.

Ἀνατολὴ 6.18''. Δύσις 5,9. Μέγεθος ἡμέρας 10.51'

ΕΟΡΤΑΙ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ὀκτωβρίου 11. Ὁ μὲν ἀπόστολος Φίλιππος ἦτο ἐκ Καισαρείας τῆς ἐν Παλαιστίνῃ, ἔχων καὶ τέσσαρας θυγατέρας προφήτιδας· ἐκήρυξεν εἰς Σαμάρειαν τὸ Εὐαγγέλιον τῷ 35 ἔτει μ. Χ. καὶ ἐτελεύτησε μαρτυρικῶς ἐν Τράλλεσι τῆς Ἀσίας. Ὁ δὲ Θεοφάνης κατήγετο ἐκ Παλαιστίνης, ἀδελφὸς Θεοδώρου τοῦ Γραπτοῦ. Ἀμφότεροι δὲ οἱ ἀδελφοὶ οὗτοι ἐπωνομάσθησαν Γραπτοί, διότι ὁ Θεόφιλος, ὁ τελευταῖος τῶν εἰκονομάχων βασιλέων, ἐνέγραψεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῶν διὰ πεπυρακτωμένου σιδήρου δώδεκα στίχους ἰαμβικούς, ἔπεμψε δὲ εἶτα αὐτοὺς εἰς ἐξορίαν, ἔνθα ὁ Θεόδωρος ἀπέθανε τῷ 833 ἔτει· ὁ δὲ Θεοφάνης, μετὰ τὸν ἐν ἔτει 842 θάνατον τοῦ Θεοφίλου, ἐψηφίσθη ἐπίσκοπος Νικαίας. Ἀμφότεροι ἐποίησαν πολλοὺς Κανόνας καὶ ἐκκλησιαστικὰ ᾄσματα.

Ὀκτωβρίου 14. Ὁ ὅσιος πατὴρ Κοσμᾶς ἦν Ἱεροσολυμίτης, σύγχρονος καὶ συνηλικιώτης Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, μεθ' οὗ συνανετράφη, ὀρφανὸς ὢν καὶ υἱοθετηθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐκείνου Σεργίου. Τῷ 743 μ. Χ. προεχειρίσθη εἰς ἐπίσκοπον Μαϊουμᾶ, πόλεως τῆς Παλαιστίνης, μετονομασθείσης εἰς Κωνσταντίαν ἐπὶ Μ. Κωνσταντίνου. Ὁ δὲ Κοσμᾶς ἐγένετο εἷς τῶν ἀρίστων ἀσματογράφων τῆς Ἐκκλησίας, ἐκ τούτου δὲ κατ' ἐξοχὴν καλεῖται Ποιητὴς καὶ Μελῳδός.

Ὀκτωβρίου 15. Ὁ ἅγιος Λουκιανὸς ἦν ἐκ Σαμοσσάτων, ἐγένετο δὲ διδάσκαλος καὶ κῆρυξ τοῦ Εὐαγγελίου, ἱδρύσας σχολήν, ἐν ᾗ ἀνέπτυσσε τὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας δόγματα καὶ ἐκατήχει τοὺς ἐθνικούς. Πρὸς τοῦτο δὲ μεθηρμήνευσε κάλλιστα ἐκ τῆς Ἑβραϊκῆς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην· ἀπέθανε δὲ ἐν Νικομηδείᾳ μαρτυρικὸν θάνατον ἐπὶ Μαξιμίνου, τῷ 311 ἔτει.

Ὀκτωβρίου 16. Ὁ μάρτυς Λογγῖνος ἦν ἐπὶ Πιλάτου ἑκατόνταρχος, τουτέστιν ἀξιωματικός, ὑπηρετήσας αὐτῷ κατὰ τὴν σταύρωσιν τοῦ Χριστοῦ· οὗτος, ὢν φρουρὸς τοῦ Ἐσταυρωμένου Κυρίου καὶ ἰδὼν τὰ ἐπὶ τῷ θείῳ πάθει τελεσθέντα θαύματα, ἀνεβόησεν ἔντρομος: Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. Μετὰ δὲ τὴν Ἀνάστασιν, καταλιπὼν τὰς στρατιωτικὰς τάξεις, ἀπῆλθεν εἰς Καππαδοκίαν, τὴν πατρίδα του, καὶ ἐκήρυξε τὸν Χριστόν· συλληφθεὶς δ' ἐπὶ τούτῳ, ἐτμήθη τὴν κεφαλήν.

ΜΙΚΡΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Διὰ Β. διατάγματος ἡ Βουλὴ συνεκλήθη εἰς τακτικὴν σύνοδον τὴν 24 ἱσταμένου μηνός.—Ἀπὸ τῆς σήμερον ἄρχονται ἐν τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ ἐνώπιον τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῆς αἱ ἐξετάσεις τῶν ὑποψηφίων διὰ τὴν θέσιν τοῦ δικαστοῦ καὶ τοῦ ἀντεισαγγελέως δικηγόρων. Αἱ δὲ ἐξετάσεις ἐπ' ἀδείᾳ τῶν διδακτόρων τῆς νομικῆς ἄρχονται τῇ 31 ἱσταμένου.—Ἡμέρα πρὸς ἐκλογὴν ἑνὸς βουλευτοῦ ἐκ τοῦ νομοῦ Ἀχαϊνήλιδος, ἀντὶ τοῦ ἐκλεχθέντος δημάρχου Πατρέων κ. Γ. Ρούφου, ὡρίσθη ἡ 29 Νοεμβρίου ε. ε.

ΕΓΧΩΡΙΑ

Τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην ἀφίκετο ἐκ τοῦ ἀνὰ τὴν Εὐρώπην ταξειδίου του ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, πλὴν τοῦ Διαδόχου, ὅστις θὰ παραμείνῃ ἐν Λειψίᾳ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς στρατιωτικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ ἐκπαιδεύσεως.—Ὁ ἐνταῦθα διατρίψας ἐπί τινας ἡμέρας πρίγκηψ Ἐρρίκος τῆς Αὐρηλίας ἀπῆλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἰνδίας.—Ἐπίσης ἀνεχώρησεν, ἐπανακάμπτων εἰς Ἀγγλίαν, ὁ σὶρ Κάρολος Δίλκε, παραμείνας ἐνταῦθα περὶ τὰς ὀκτὼ ἡμέρας καὶ ἐπισκεφθεὶς πολλὰ μέρη ἄξια λόγου διὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ἀρχαιότητας.—Ἡ χολέρα ἐξέλιπεν ἐν Νεαπόλει τῆς Ἰταλίας καὶ τοῖς περιχώροις αὐτοῖς, ἐξακολουθεῖ ὅμως ὑφισταμένη ἐν Μελίτῃ.— Βελγική τις ἑταιρεία ὑπέβαλε προτάσεις τῇ κυβερνήσει, ὅπως ἀναλάβῃ αὕτη τὴν εὔρυσιν τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου.—Ἀναιρεθείσης τῆς ἀποφάσεως, ἥτις κατεδίκασε τοὺς ἐπὶ τῷ ἀτυχήματι τῆς Κούτρας κατηγορηθέντας ἀξιωματικούς, τὸ Β' Στρατοδικεῖον ἐπελήφθη νέων ἀνακρίσεων, διὰ βουλεύματος δ' αὐτοῦ παραπέμπει εἰς δίκην τὸν μὲν λοχαγὸν Λαΐναν ἐπὶ συνθηκολογήσει μετὰ τοῦ ἐχθροῦ, τὸν δὲ Πηνειὼ ἐπὶ ἐγκαταλείψει θέσεως καὶ ἐπὶ ἀποπλοήσει εἰς αὐτομολίαν καὶ τὸν ἀνθυπολοχ. Παπαχαραλάμπους ἐπὶ ἐγκαταλείψει θέσεως.— Διατρίβει ἐνταῦθα ὁ κ. Μικιέβιτς ἀπεσταλμένος τῆς ῥωσσικῆς κυβερνήσεως ἐπὶ ἐμπιστευτικῇ ἀποστολῇ.—Πρόεδρος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Ἀθηναίων ἐξελέγη ὁ κ. Δ. Μ. Καλλιφρονᾶς—Ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Αὐςρίας Ἐλισσάβετ ἀφίκετο ἀνεπισήμως εἰς Κέρκυραν, ἔνθα θὰ διατρίψῃ ἐπί τινας ἑβδομάδας.—Κατὰ τὸν λήξαντα Σεπτέμβριον κατέπλευσαν εἰς Πειραιᾶ 68 ἀτμόπλοια ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ 28 ἱστιοφόρα, τόννων ἅπαντα 77,285, ἀπέπλευσαν δὲ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ἀτμόπλοια 70 καὶ ἱστιοφόρα 33, τόννων ἅπαντα 71,048.

ΕΜΠΟΡΙΚΑ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ Κ.Α.Π.

Αἱ εἰσπράξεις τῶν τελωνείων τοῦ Κράτους κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα Σεπτέμβριον ἀνῆλθον εἰς 4,404,731 δραχ. ὑπερτερήσασαι τὰς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τοῦ παρελθόντος ἔτους κατὰ 1, 269,432 δραχμάς.—Κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον ἐ. ἔ. αἱ εἰσπράξεις τοῦ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ σιδηροδρόμου ἀνῆλθον εἰς 85,652, ἐνῷ αἱ τοῦ Σεπτεμβρίου 1886 ἀνῆλθον εἰς μόνον 82,072 δραχμάς. — Ἡ ἑταιρεία τῆς τομῆς τοῦ Ἰσθμοῦ διαπραγματεύεται τὴν ἐκχώρησιν τοῦ δικαιώματος εἰς τὴν ἐν Παρισίοις «προεξοφλητικὴν Τράπεζαν».—Ἐπίσης ἡ Πιστωτικὴ Τράπεζα ἐπώλησεν εἰς ἑταιρείαν ξένην τὸ δικαίωμα τῆς ἀποξηράνσεως καὶ ἐπικαρπίας τῆς λίμνης Στυμφαλίδος.—Ἡ παραγωγὴ τοῦ οἴνου ἐφέτος ἐν Κερκύρᾳ ἔσται μείζων ἢ κατὰ τὰ ἄλλα ἔτη, ἡ δὲ ἐσοδεία ὑπολογίζεται εἰς 200 χιλ. βαρελῶν.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Μέγα σκάνδαλον ἤγειρεν ἐν Παρισίοις ἡ σύλληψις τοῦ στρατηγοῦ Καφφαρέλ, κατηγορουμένου ἐπὶ ἐμπορείᾳ παρασήμων. Ὁ στρατηγός, γνωμοδοτήσει τοῦ συσταθέντος ἀνακριτικοῦ συμβουλίου, ἐτέθη ἐν ἀποστρατείᾳ καὶ παρεπέμφθη εἰς τὸ στρατοδικεῖον ἐπὶ τῇ ἀποδιδομένῃ αὐτῷ κατηγορίᾳ. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ ἀνεμίχθη καὶ τὸ ὄνομα τοῦ στρατηγοῦ Βουλανζέ, οὗτος ἔν τινι λόγῳ του κατηγόρησε τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ὡς ῥαδιουργοῦντα ἐναντίον του. Συνεπείᾳ τῆς ἀντιπειθαρχικῆς ταύτης συμπεριφορᾶς ὁ ὑπουργὸς ἐτιμώρησε τὸν Βουλανζὲ διὰ 30ημέρου κρατήσεως. — Ἐν Χερσῶνι τῆς Κριμαίας ἐκραγείσης πυρκαϊᾶς, ἐπεπτεροῴθησαν 500 οἰκοδομαί.—Πλῆθος ἐργατῶν μὲ μέλανας καὶ ἐρυθρᾶς σημαίας διατρέχουσι τὰς ὁδοὺς τοῦ Λονδίνου, ζητοῦντες ἄρτον καὶ ἐργασίαν, λόγοι δὲ ἐπαναστατικοὶ ἐκφωνοῦνται. Τὰ ὄργανα τῆς ἀστυνομίας συνεπλάκησαν πρὸς αὐτοὺς καὶ πολλοὶ ἐκατέρωθεν ἐπληγώθησαν.—Δύο τέκνα τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσσίας, διαμένοντα ἐν Κοπεγχάγῃ, προσεβλήθησαν ὑπὸ ἰλαρᾶς, ἐπίσης δὲ καὶ ὁ σπουδάζων αὐτόθι τὰ ναυτικὰ ἡμέτερος βασιλόπαις Γεώργιος.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Κ. Δ. Κ. καὶ Κ. Β. Μαραθόκαμπον. Συνδρ. ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν.—Π. Στ. Κων]πολιν. Ἐλήφθησαν τὰ ἡμίση. Εὐχαριστοῦμεν . . . ὡς ἔγγιστα.—Δ.Χ.Δ. Κόρινθον. Ἐστάλη.—Δεσποίνῃ τῆς Κ**. Θὰ λυπῆσθε πολὺ ἀφίνουσα τῆς ἐξοχῆς τὰ κάλλη καὶ τὰ μύρα. Ἀλλὰ φέρετε μαζῆ δεσμίδας ἡδυόσμου καὶ θύμου, διασπείρατε τὰ φύλλα ἐπὶ τῶν δαπέδων τοῦ οἴκου σας καὶ θὰ ἔχητε οὕτως ὑγιεινὸν καὶ εὔοσμον ἀέρα, ὅστις, ἂν δὲν εἶνε ἐφάμιλλος πρὸς τὸν ἐξοχικόν, θὰ εἶνε ὅμως ἄξιος νὰ σᾶς περιβάλλῃ καὶ ἐνθυμίζῃ τὰς εὐώδεις πνοὰς τῶν μυστηριωδῶν ἀμαδρυάδων, αἵτινες τόσον καιρὸν σᾶς εἶχον αἰχμάλωτον βασιλίσσαν των.—Π. Μ. Τ. Ὁ Ροσφὼρ ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τῷ 1830. Πότε δὲ ἀπέθανε καὶ ποῦ, τοῦτο ἀδυνατοῦμεν νὰ σᾶς εἴπωμεν, μὴ ὄντες . . . προφῆται!—Νίκῳ Σῦρον Ὑπεθέσατε ὅτι θ' ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρομ..... καὶ ἠθελήσατε νὰ τὸν δωροδοκήσητε;—Ἀνθυποπλουσίῳ. Ἐνδύματα σκοτεινοῦ χρώματος παλαιά, ἀπολέσαντα τὴν ζωηρότητα τῆς βαφῆς, ἐπαναχτῶσιν αὐτήν, προστριβόμενα ἐλαφρῶς διὰ ψήκτρας ἐμβαπτιζομένης ἐν θερμῷ ἀποβράσματι 50 γραμμαρίων καπνοῦ (φορολογημένου) εἰς 3 χιλιόγραμμα ὕδατος.—Μαργαρίτα. Ὅλα δηλαδὴ ἠδυνάμεθα νὰ τὰ ὑποθέσωμεν, ἀλλὰ αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν ποτέ! Σὲ καλό σας, κυρία μου! —Εὐχέτη. Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ αἰῶνος ἐπατριάρχευσαν 21: Καλλίνικος Ε', Γρηγόριος Ε', Ἱερεμίας Δ', Κύριλλος ς', Εὐγένιος Α', Ἄνθιμος Γ', Χρύσανθος Α'. Ἀγαθάγγελος Α', Κωνσταντιος Α', Γρηγόριος ς', Ἄνθιμος Δ', Ἄνθιμος Ε', Μελέτιος Γ', Γερμανὸς Δ', Ἄνθιμος ς'. Κύριλλος Ζ', Ἰωακείμ Β', Σωφρόνιος Γ', Ἰωακείμ Γ', Ἰωακείμ Δ', καὶ ὁ νῦν πατριαρχεύων Διονύσιος ὁ Ε'· τινὲς δὲ ἐπατριάρχευσαν δίς καὶ τρίς, διὸ καὶ εἰς 30 ἀριθμοῦνται αἱ πατριαρχίαι. — Βράχῳ. Ἡ Γαζέλα εἶνε μικρόσωμος αἴγαγρος τῆς Ἀφρικῆς, φοβουμένη τόσον τὸν ἄνθρωπον, ὅσον καὶ σεῖς. Ἵνα μὴ πατήσῃ ἐπὶ τῶν ἰχνῶν του, κάμνει πηδήματα 15 ποδῶν, διὸ καὶ ἐπεκλήθη εὐχόρη. Ἐζηλεύσατε;—Τῷ Χαδέφωτι. Σμύρνην. Οὐχὶ ἄνωθεν, ἀλλὰ κάτωθεν ἡ δύναμις. Ὅπως τοῦ φανόρος οὕτω καὶ τοῦ τρανός ἡ παραγωγὴ συγγενής. Ἴδε Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 253. Καὶ ἐν τούτοις τρανὸς σημαίνει ἰδίᾳ σαφὴς καὶ φανερός. Πῶς ἐξηγεῖτε τοῦτο;—Μ. Α. Κρακόβιον. Εὐχαρίστως. Συγχαίρομεν ἐπὶ φιλελληνικότητι. —Τ. Κ. Μελετήσατε τὴν ἐξῆς συμβουλήν. Τὰ εὐρωπαϊκὰ ἐνδύματα ἀνεξετάστως παραλαβόντες, ἀπερρίψαμεν ἐκεῖνα ἅτινα ἦσαν σύμφωνα πρὸς τὰς ἀνάγκας ἡμῶν καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κλίματος. Ἀλλ' οὕτω τὸ μὲν στῆθος προφυλάσσομεν πολύ, ὅπερ περιττόν, τὴν δὲ ῥάχιν ἀφίνομεν ἐκτεθειμένην εἰς ρεύματα καὶ κινδύνους. Διὰ νὰ ἐπέλθῃ ἰσορροπία, συμπληρώσατε ὄπισθεν τὸν ζιλέ σας διὰ φλανέλας ἢ ἄλλου ὑφάσματος, ἰσοπαχοῦς πρὸς τὸ ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ θὰ πράξητε ἔργον δι' ὃ θὰ μᾶς καταρῶνται μὲν οἱ ἰατροί σας, ἀλλὰ θὰ μᾶς εὐλογῆτε σεῖς! Ἐπαναλάβετε δὲ τὴν σωτηρίαν σύστασιν διὰ νὰ εὐλογῶσι καὶ σᾶς. —Γ. Ι. Π. Πέμψατε νὰ ἴδωμεν, ἀλλὰ οὐχὶ ἐκτενῆ. Ὡς πρὸς τὰ σταλέντα, ἦσαν καλλίτερα τῶν προηγουμένων, ἀλλά . . . — Θεόγνιδι. Θὰ τὸ ἀναγνώσωμεν καὶ τότε σᾶς λέγομεν. — Πειρασμῷ. Μάλιστα. Καὶ ἐνθυμίζει τὴν Ρουμανικὴν ἐκείνην συνάδελφον, ἥτις ὑπὸ τὴν ἐπικεφαλίδα της ἔφερε τὴν ἐξῆς ἐπιγραφήν: Ἐφημερὶς ἡμερησία, ἐκδιδομένη δὶς τῆς ἑβδομάδος!